PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XX. Št. 33 (5716)

TRST, sobota 8. februarja 1964

Pismo Hruščova vladnim predsednikom ZDA, Velike Britanije, Francije, Grčije in Turčije

SZ zahteva, naj o Cipru razpravlja Varnostni svet Združenih narodov

Obsodba načrtov, da se Ciper postavi pod vojaško nadzorstvo - Včeraj nov napad ciprskih Turkov na skupino grških delavcev

MOSKVA, 7. — Hruščov je poslal pismo predsednikom vlad ZDA, Velike Britanije, Francije, Grčije in Turčije. V pismu zahteva, naj se ciprska kriza predloži Varnostnemu svetu Organizacije združenih narodov.

V pismu predsedniku Johnsonu omenja Hruščov, da se je položaj na Cipru nedavno poslabšal, kar ogroža mir ter ustvarja nevarnost mednarodnih zapletljajev na tem področju Sredozemlja. Spor med ciprskimi Grki in Turki izkoriščajo številne države, ki ga jemljejo kot izgovor za vmešavanje v notranje zadeve neodvisne države.

Sedaj nameravajo nekatere države poslati na otok vojaške odrede v imenu NATO ali v imenu nekaterih držav članic tega zavezništva. Naj bo rešitev, ki bi jo hoteli sprejeti, kakršna koli, bi pomenila nedopustno vmešavanje na Cipru in bi se izvedel nedopusten poskus, da se postavi otok pod vojaško nadzorstvo NATO.

«Vsi tisti, nadaljuje Hruščov, ki jim je pri srcu ohranitev miru, ki verujejo v pravico do neodvisnosti vseh držav, majhnih in velikih, morajo biti zaskrbljeni nad položajem, ki bi se ustvaril, če bi velike države menile, da imajo edine pravico do privilegijev neodvisnosti in suverenosti. Hudo bi bilo, če bi se države članice Varnostnega sveta OZN ravnale po takih načelih.»

Hruščov zavrača zatem trditev nekaterih držav, da Ciper ni sposoben vladati se, obsoja vse odločitve, ki bi jih nekatere države hotele sprejeti glede prihodnosti Cipra, poudarja resnost položaja, ki bi nastal, če bi na Ciper poslali tudi pripadnike zahodnonemške vojske, in poudarja, da ciprsko prebivalstvo lahko samo odloča o svoji usodi. Da se mu pomaga reševati nastalo krizo, bi mu kvečjemu lahko dajali nasvete, toda nikoli ne bi smelo priti do oborožene intervencije. Če ne bi prišlo do nobene rešitve, tedaj bi se morali obrniti na edini pristojni mednarodni forum: Varnostni svet OZN. Toda nekatere države so skušale na vse načine preprečiti intervencijo mednarodne organizacije in so izvajale na ciprsko vlado vsakovrstni pritisk, da ji preprečijo, da bi se obrnila na Varnostni svet.

«Sovjetska vlada, poudarja Hruščov, obsoja načrte, da se postavi Ciper pod vojaško nadzorstvo. Poziva vse prizadete države, zlasti pa članice Varnostnega sveta OZN, vključno ZDA in Veliko Britanijo, naj spoštujejo neodvisnost in suverenost Cipra.

«Ko pošiljam ta poziv, piše Hruščov, izhajam iz dejstva, da Sovjetska zveza, tudi če ne meji s Ciprom, ne more ostati brezbrižna do položaja, ki nastaja na vzhodnem Sredozemlju. Opustitev načrtov, ki bi znali poslabšati mednarodni položaj, ni samo v interesu Cipra, temveč tudi v skupnem in splošnem interesu.»

Hruščov zaključuje svoje pismo s pozivom prizadetim državam, naj zastavijo ves svoj ugled, da ne dopustijo nadaljnjega poslabšanja položaja na Cipru, ter izraža upanje, da bo predsednik Johnson razumel razloge, zaradi katerih se je sovjetska vlada oglasila v obrambo Cipra.

Kakor je znano, se hočejo Velika Britanija in ZDA izogniti razpravljanju v Varnostnem svetu, ker vedo, da bi Sovjetska zveza postavila veto proti vojaški intervenciji na otoku. Zato pritiskajo na ciprsko vlado, naj bi sprejela njihov načrt, ki predvideva med drugim tudi imenovanje «posredovalca», ki naj bi pripadal neki evropski državi NATO, ki ni neposredno vmešana v ciprsko krizo. Če bi prišlo do sporazuma, bi samo obvestili Varnostni svet, da je bil imenovan posredovalec in da bodo na otok poslali vojaško silo «za vzdrževanje reda».

Londonska konferenca je prekinjena. Grški zunanji minister Palamas se je vrnil v Atene, delegacija ciprskih Turkov pa je ob povratku v Nikozijo prispela danes v Ankaro, kjer bo stopila v stik s turško vlado. Kakor je znano, ciprski Turki v celoti podpirajo angleško-ameriški načrt za vojaško zasedbo NATO na Cipru.

Proti anglešno-ameriškemu načrtu je postavila nekatere pridržke tudi grška vlada, čeprav ga načelno sprejema. Sedaj izvajajo Angleži in Američani pritisk tudi nanjo. Ciprska vlada, in prav tako tudi grška vlada, hočeta predvsem jasna zagotovila, da ne bo v nevarnosti ozemeljska celovitost in suverenost Cipra, da bi s tem preprečili Angležem in Američanom, da podpirajo turške načrte za razdelitev otoka.

Turki podpirajo anglešno-ameriške spletke tudi z uprizarjanjem spopadov. Tudi danes je prišlo do spopadov med ciprskimi Grki in Turki na severnem delu otoka. Prav tako kakor včeraj, so tudi danes ciprski Turki napadli iz zasede skupino grških delavcev, ki so bili namenjeni v bližnjo vas, da popravijo neko črpalko. Turki so začeli na delavce streljati z bližnjega griča. Pri včerajšnjem spopadu je bilo ubitih pet grških agentov in 25 ciprskih Turkov. Tudi včeraj so ciprski Turki napadli iz zasede jeep policije, ki je spremljala skupino delavcev, ki bi morali popraviti neko črpalko.

Ciprska vlada je pozneje sporočila, da so današnji spopadi prenehali, preden je prišlo do kake žrtve. Sporočilo dodaja, da skupina ciprskih Grkov, ki so jih Turki napadli, ni odgovorila s streljanjem in se je umaknila.

U Tant: Če ciprska vlada želi se bo Varnostni svet sestal

NEW YORK, 7. — Glavni tajnik OZN U Tant se je sinoči vrnil v New York. Ob prihodu je izjavil, da je mnenja, da so londonska pogajanja o Cipru bolj ali manj zašla v slepo ulico. Če ciprska vlada želi, se bo Varnostni svet lahko sestal. V tem primeru je U Tant mnenja, da bo moč najti pozitivno rešitev.

Zatem je U Tant izjavil, da ne ve, ali namerava Makarios priti osebno v New York. «Če bo prišel, je dodal U Tant, mislim da bo njegov obisk koristen.»

Na vprašanje, ali je po njegovem mnenju bolje poslati na Ciper vojaške sile NATO kakor pa sile OZN, je U Tant odgovoril: «Želja ciprske vlade bo odločujoča.»

Na druga vprašanja je tajnik odgovoril, da ni prekinil potovanja po Afriki samo zaradi ciprskega vprašanja in je pripomnil, da je tudi položaj v Ruandi in Burundiju zelo resen. Tudi zaradi velike Malaje je potrebna njegova navzočnost, ker so zaprosili za njegove dobre usluge.

V zvezi s Kubo je U Tant izjavil, da bo moral proučiti morebitne proteste kubanske vlade zaradi zaplembe ribiških čolnov in morebitni ameriški protest zaradi prekinitve dobave vode Guantanamu. Dodal pa je, da ne ve, ali je on ali kak drug organ OZN pristojen v tej zadevi. Končno je izjavil, da je bilo njegovo potovanje v Afriko zelo koristno, in če bo mednarodni položaj dopuščal, upa, da bo potovanje nadaljeval.

Dean Rusk o Panami in Kubi

WASHINGTON, 7. — Ameriški tajnik Dean Rusk je na tiskovni konferenci izrazil upanje, da bodo prihodnje dni sklicali konferenco med Panamo in ZDA za rešitev spora.

Glede Kube je Rusk izjavil, da bodo ZDA ostale v Guantanamu in da ne more priti do nobene spremembe brez privolitve obeh vlad. Dodal je, da ameriška vlada ni pripravljena govoriti o prihodnosti Guantanama z vlado, ki po njenem mnenju «ne predstavlja kubanskega ljudstva in je sovražna sosednim državam». Kubanski sklep o prekinitvi dobave vode Guantanamu pa je Rusk označil za izzivanje.

Zatem je Rusk obtožil severnovietnamsko, pekinško in moskovsko vlado, da so odgovorne za napetost v južnovzhodni Aziji, ter je izrazil upanje, da bo Sovjetska zveza «skušala doseči, da se spoštujejo ženevski sporazumi». Ameriška vlada nasprotuje načrtu za nevtralizacijo, češ da bi to pomenilo prvi korak na poti «pokomunistenja» jugovzhodne Azije.

DANES

Po predvčerajšnjih spopadih na Cipru, med katerimi je bilo ubitih pet grških agentov in 25 ciprskih Turkov, se položaj ni zboljšal, ker je včeraj prišlo do novih spopadov; ciprski Turki so napadli iz zasede skupino grških delavcev. Londonska konferenca je prekinjena in proti anglo-ameriškemu načrtu je postavila številne pridržke tudi grška vlada in Angleži ter Američani izvajajo sedaj nanjo pritisk. U Tant je poudaril, da so londonska pogajanja zašla v slepo ulico, in ponovil, da bo glede pošiljatve vojaških sil NATO ali OZN na Ciper odločujoča želja ciprske vlade. Hkrati pa se je spor okrog Cipra včeraj razširil, kajti Hruščov je poslal pismo predsednikom vlad ZDA, Velike Britanije, Francije, Grčije in Turčije z zahtevo, naj se ciprska kriza predloži Varnostnemu svetu, ker ogroža mir ter ustvarja nevarnost mednarodnih zapletljajev v Sredozemlju. Zasedba otoka po četah tujih držav pa bi pomenila nedopustno vmešavanje in poskus, da se postavi otok pod vojaško nadzorstvo NATO. Zlasti pa bi bilo nedopustno, če bi poslali na otok tudi pripadnike zahodnonemške vojske. Hruščov poziva vse prizadete države, naj spoštujejo neodvisnost in suverenost Cipra, kajti ciprsko prebivalstvo lahko samo odloča o svoji usodi. V pismu se izraža upanje, da bo predsednik Johnson razumel razloge zaradi katerih se je vlada SZ oglasila v obrambo Cipra. Toda Anglija in ZDA se hočejo izogniti Varnostnemu svetu, ker vedo, da bi SZ postavila svoj veto proti vojaški intervenciji.

Tudi na Kubi vlada še vedno napetost, čeprav je Castrova vlada začela dobavljati ameriškemu oporišču v Guantanamu vodo eno uro dnevno, ker so v oporišču ženske in otroci, katerih kubanska vlada noče oškodovati. Castro je izjavil, da bodo redno dobavljali vodo šele tedaj, ko bodo v ZDA izpustili 36 aretiranih ribičev. Dean Rusk pa je včeraj označil kubanski sklep o prekinitvi dobave vode za izzivanje. Istočasno pa je francoska vlada dovolila Kubi prodajo tristo tovornih avtomobilov na podlagi triletnega kredita. V ZDA so postavili pred sodišče samo 29 aretiranih ribičev, sedem pa jih bodo takoj vrnili, ker so mladoletni. U Tant je izjavil, da bo moral proučiti morebitne proteste Kube in ZDA.

V Rimu je minister za reformo državne uprave sprejel sindikalne predstavnike javnih uslužbencev, ki so zahtevali sestavo delegacije, sestavljene iz sindikalistov in ministrskih funkcionarjev, ki naj bi proučili sporna vprašanja in ugotovili, katere zahteve bi bilo moč sprejeti takoj ter sestaviti program njihovega sprejema. Predstavniki avtonomnih sindikatov šolnikov so včeraj po razgovoru z ministrom sporočili, da niso preklicali stavke, ki so jo bili napovedali za 13. in 14. t. m.

Moskovski tisk je včeraj objavil obširen članek ob priliki 40. obletnice diplomatskih odnosov med SZ in Italijo, ker je dogodek pomenil važno zmago leninističnega načela miroljubnega sožitja.

Predsednik komisije za verska vprašanja SRS Boris Kocijančič je pred dnevi sprejel predstavnike slovenske katoliške in evangelijske skupnosti, člane glavnega odbora CMD in mnoge druge cerkvene dostojanstvenike. Sprejema se je udeležilo nad 80 duhovnikov

Razdeljene Prešernove nagrade

LJUBLJANA, 7. — Ob obletnici smrti največjega slovenskega pesnika Prešerna so bile razdeljene Prešernove nagrade in nagrade sklada Franceta Prešerna za najvažnejše pridobitve na raznih področjih kulture v preteklem letu. Prešernovo nagrado v znesku po 600 tisoč dinarjev so dobili Štefanija Drolc, članica ljubljanske Drame, Edvard Kocbek za zbirko pesmi «Groza» in Miško Kranjec za roman «Mladost v močvirju», Marij Pregelj za slike, izložene marca 1963 v Moderni galeriji in Slovenski oktet za umetniško aktivnost v letu 1963.

Nagrade iz Prešernovega sklada po 200.000 dinarjev so dobili Boris Čampa, flavtist za solistično reprodukcijo, Jože Saluot, znani solist na rogu, Stane Jarma, akademski kipar za plastiko, Nives Kalin - Lehovar in France Lehovar za oblikovanje umetniških del v lesu, Mile Korun za režijo dela «Pavec», inž. arh. Stanko Kristl za realizacijo poslovno-stanovanjskega objekta v Velenju, Andrej Kurent, član Drame ljubljanskega gledališča, Ivan Minati, književnik, za zbirko pesmi «Nekoga moreš dobiti», Nace Simenčič za ustvaritve v lutkovnem gledališču, France Slana, slikar za ciklus umetniških del «Motivi iz Skopja», Gregor Strniša, književnik, Milan Šega, književnik, Karel Zelenko, slikar. Skupno nagrado so prejeli Majda Tomšič, Srečko Lenart, Pia Okršlar, Marija Novak in Marjanca Žigon.

RAZPRAVA V ZUNANJEPOLITIČNI KOMISIJI SENATA

Saragat: «Pomiritev, mir, razorožitev glavne smernice italijanske vlade»

Minister je poudaril izredno dobre politične in gospodarske odnose z Jugoslavijo - Vsedržavna konferenca 500 italijanskih občin o graditvi cenenih ljudskih stanovanj - Zaključeno zasedanje centralnega odbora PSI

RIM, 7. — Tudi v zunanjepolitični komisiji senata, kakor že v zunanjepolitični komisiji poslanske zbornice, je zunanji minister Saragat pojasnil glavne smernice italijanske zunanje politike in dejal med drugim, da zunanja politika vlade levega centra teži k mednarodnemu pomirjenju, miru in razorožitvi; tudi kar zadeva atlantsko zavezništvo, si italijanska vlada prizadeva, da bi se to zavezništvo spremenilo iz izključno vojaškega sistema v gospodarsko in politično integrirano skupnost s širšimi smotri, po zamisli predsednika Kennedyja.

Saragat je nato zatrdil, da se vlada levega centra zelo zanima za vprašanja zaostalih dežel; da bo glede tega storila vse, kar je v njeni moči, in je celo napovedal, da bo italijanska vlada objavila v kratkem «italijansko doktrino» o tem vprašanju, ki bo vsebovala nekatera načela, ki bi morala «navdihovati celotno akcijo Zahoda do teh dežel».

Kar zadeva Gornje Poadižje, je Saragat ponovno potrdil, da bo italijanska vlada liberalno proučila vse predloge komisije 19, vendar je pripomnil, da razumevanje in spravno stališče italijanske vlade ne more biti le enostransko, ampak predpostavlja lojalnost nemške manjšine do italijanske države.

Glede odnosov med Italijo in Jugoslavijo je Saragat dejal, da so odlični tako s političnega, še bolj pa z gospodarskega stališča; te odnose bodo potrdili in utrdili ob priliki obiska predsednika vlade. Zaželeno je — je nadaljeval Saragat — da bi ta vsebina tega obiska pomenila več kot izmenjavo formalne vljudnost, in da bi se obisk vključil v okvir intenzivnejše dejavnosti v vzhodni Evropi.

Saragat se je zadržal še na vprašanju italijanskih delavcev v tujini in omenil, da se je predsednik Johnson obvezal podpreti Kennedyjev načrt o potrojitvi kontingenta italijanskih izseljencev v ZDA; med nedavnimi razgovori s kanclerjem Erhardom pa so dobili zagotovilo, da bodo izboljšali razmere, v katerih žive italijanski delavci v Zahodni Nemčiji.

V diskusijo o poročilu Saragata so posegli: Lussu (PSIUP), Bolettieri (KD), Montini (KD), D'Andrea (PLI), Dominedò (KD), Tolloy (PSI), Ferretti (MSI), Vittorelli (PSI) in Mencaraglia (KPI). Zunanji minister bo odgovoril verjetno prihodnji petek.

Vsi, razen Lussuja, Ferrettija in Mencaraglie, so se strinjali s poročilom zunanjega ministra. Lussu je zatrjeval med drugim, da vlada levega centra ne vodi politike miru; Ferretti je zahteval integracijo Evrope s Španijo in Portugalsko, Mencaraglia pa je zatrjeval, med drugim, da zunanja politika sedanje vlade ne vsebuje nič novega in da je treba to politiko menjati po poti samostojne akcije, s konkretnimi pobudami, kakor jih pričakuje javno mnenje dežele.

Pod predsedstvom ministra za javna dela Pieraccinija se je začela danes v palači EUR v Rimu vsedržavna konferenca predstavnikov 500 italijanskih občin, zavoda za ljudska stanovanja in uprave ljudskih stanovanj, da bi pristopili konkretno k uveljavljenju zakona, ki predvideva tudi razlastitev ustreznih gradbenih površin za graditev cenenih ljudskih stanovanj. Prof. ing. Cesare Valle je poročal o pomenu tega zakona in o njegovem uveljavljenju; dr. Crescenzi je govoril o tem zakonu kot instrumentu načrtovanja na področju ljudske urbanistike, prof. Filippo Hazon, odbornik za urbanistiko milanske občine, pa je govoril o tem zakonu s pravnega stališča. Na popoldanskem zasedanju konference so številni govorniki posegli v diskusijo o vseh treh poročilih.

Danes se je nadaljevalo zasedanje centralnega odbora PSI z diskusijo o poročilu tajnika stranke De Martina. Bellinazzi je dejal med drugim, da je treba odgovoriti tistim, ki od zunaj napadajo PSI in zahtevajo sestavo naprednejšega levega centra, kajti «levi center je danes najbolj napredna politična formula, ki je možna v naši deželi», hkrati pa je zahteval, da stranka prepreči enotna stališča med PSI, KPI in PSIUP v krajevnih upravah in zahteva proporcionalni sistem tudi za občine z manj kot 3000 prebivalci. Servadei se je zadržal na notranjih vprašanjih stranke in označil razcep stranke za «kvalunkvistično akcijo».

De Martino je zaključil diskusijo in podčrtal novega duha, ki je preveval sedanje zasedanje centralnega odbora; poudaril je, da so se vsi strinjali glede tega, da je treba odpraviti organizirane frakcije. Glede sedanje vlade levega centra je dejal, da je sicer moč imeti različno mnenje o razmerah, v kakršnih je prišlo do vladnega sporazuma, vendar pa da ni lahko nakazati resnično alternativo temeljni politiki socialistične stranke, kajti tudi nedavne resolucije centralnega odbora KPI o gospodarskih vprašanjih niso zmožne nakazati rešitve, ki bi bile drugačne od onih, ki jih nakazuje socialistična stranka. Kar zadeva enotnost delavskega gibanja, je De Martino potrdil, kar je dejal že v svojem poročilu; namreč, da ne obstaja vprašanje združitve s socialdemokracijo, medtem ko obstaja «zgodovinsko vprašanje enotnosti delavcev v eni sami stranki na demokratični podlagi?».

Na zasedanju centralnega odbora PSI niso dali na glasovanje nobene zaključne resolucije. De Martino je v svojem odgovoru pripomnil, da bodo na enem prihodnjih zasedanj centralnega odbora stranke izvolili enotno komisijo, ki bo imela nalogo, da sestavi zaključne politične dokumente in resolucije.

S. Venizelos umrl

ATENE, 7. — Znani grški politik in večkratni predsednik vlade Sofokles Venizelos je danes ponoči umrl. Sinoči se je na Kreti vkrcal na neko ladjo in odpotoval v Atene. V kabini se je nenadoma počutil slabo. Poklical je zdravnika, ki mu je dal nekaj injekcij, toda 45 minut pozneje je umrl. Imel je 70 let. Venizelos je bil voditelj grške liberalne stranke. V zadnjem času je bil podpredsednik vlade in zunanji minister v vladi, ki ji je predsedoval Papandreu, dokler ni decembra vlada odstopila. Sofokles je bil sin velikega politika sodobne Grčije Elefteriosa Venizelosa. Med drugo svetovno vojno je bil predstavnik grške vlade v izgnanstvu in je bil nekaj časa ministrski predsednik. Pozneje je bil še štirikrat predsednik vlade za krajša razdobja v letih 1950-51 in tudi zunanji minister. Od leta 1953 do 1955 se je umaknil iz političnega življenja, leta 1956 pa je prevzel vodstvo liberalne stranke, ki je vodila borbo proti Karamanlisu. Leta 1961 je ustanovil s Papandreuom zvezo centra, ki je zajemala vse stranke centra in levega centra.

Ruanda-Burundi

NEW YORK, 7. — Predstavnik Burundija v OZN je 31. januarja poslal U Tantu pismo, s katerim mu sporoča, da so oborožene sile Ruande od 22. do 26. januarja večkrat vdrle na ozemlje Burundija, kjer so pobile «od 16 tisoč do 18 tisoč oseb». Predstavnik Burundija poziva tajnika OZN, naj posreduje pri vladi Ruande, da se prepreči, da bi bil «tudi Burundi prisiljen zateči se k sili».

U Tant je dal nalogo svojemu posebnemu predstavniku v Kongu Dorsinvillu (Haiti), naj odpotuje v Ruando in Burundi na mirovno poslanstvo.

Akademija ob 100-letnici smrti Vuka Karadžića

BEOGRAD, 7. — V dvorani Kolarčeve univerze je bila nocoj slovesna akademija, s katero se je začela velika proslava ob stoletnici smrti Vuka Karadžića. Akademije so se udeležili predsednik republike maršal Tito s soprogo, podpredsednik republike Aleksander Ranković in Edvard Kardelj s soprogama, predsednik izvršnega sveta Jugoslavije Petar Stambolić, visoki jugoslovanski državni in politični funkcionarji, prosvetni, kulturni in znanstveni delavci, gostje iz inozemstva, in številni dijaki in meščani. Na akademiji je predsednik odbora za proslavo predsednik skupščine Srbije Dušan Petrović govoril o pomenu družbenega in kulturnega delovanja Vuka Karadžića za razvoj srbskega naroda in za zbližanje z ostalimi slovanskimi narodi. O življenju in delu Vuka Karadžića, ene največjih osebnosti v kulturni zgodovini srbskega naroda je na akademiji govoril Nobelov nagrajenec književnik, akademik Ivo Andrić. V drugem delu akademije so člani jugoslovanskega dramskega gledališča prikazali recital odlomkov iz Vukovega književnega dela.

POGAJANJA Z DRŽAVNIMI USLUŽBENCI

PRIHODNJI TEDEN NOV SESTANEK PRETIJA S SINDIKALNIMI VODITELJI

RIM, 7. — Kakor napovedano, je minister za reformo javne uprave Preti sprejel danes sindikalne predstavnike javnih uslužbencev, včlanjenih v CGIL, CISL in UIL. Zjutraj pa je sprejel predstavnike avtonomnih sindikatov in sindikatov šolnikov.

Po razgovoru s sindikalnimi predstavniki CGIL, CISL in UIL so objavili sporočilo, ki pravi, da so med razgovorom še nadalje objasnili stališče obeh strani. Poročilo dodaja, da so se sporazumeli, da bo prve dni prihodnjega tedna nov skupen sestanek ob udeležbi finančnih ministrov in ministra za reformo javne uprave.

Zvedelo se je, da so sindikalni predstavniki zahtevali sestavo delegacije, ki bi jo sestavljali sindikalisti in ministrski funkcionarji. Naloga delegacije bi bila, da v prej določenem času prouči vprašanja, ki so predmet spora. Delegacija bi morala ugotoviti, katere zahteve sindikatov je moč v zvezi s sedanjim stanjem proračuna sprejeti takoj, in katere je treba za sedaj odložiti ter določiti program njihovega sprejema, toda tudi to do že prej določenega roka.

Eno uro po razgovoru s predstavniki CGIL, CISL in UIL je predstavnike avtonomnih sindikatov in šolnikov sprejel šef Pretijevega kabineta. Tako po jutranjem razgovoru s Pretijem kakor po večernem razgovoru so ti predstavniki sporočili, da niso preklicali stavke, ki so jo bili določili za 13. in 14. februarja. Predstavniki teh organizacij se bodo jutri posvetovali in se bodo odločili, ali se bodo prihodnji teden sestali s predstavniki finančnih ministrov in s Pretijem skupno s predstavniki ostalih sindikalnih organizacij, ali pa bodo zahtevali ločen sestanek.

ZAOSTRITEV SPORA MED ZDA IN KUBO

Samo eno uro na dan bodo dobavljali vodo Guantanamu

Redna dobava se bo spet začela, ko bodo ZDA izpustile aretirane kubanske ribiče

HAVANA, 7. — Predsednik kubanske vlade Fidel Castro je na tiskovni konferenci izjavil, da bodo ameriškemu oporišču v Guantanamu dobavljali vodo eno uro dnevno. Izjavil je: «Voda se ne odreka niti našim sovražnikom, in ker vemo, da so v oporišču ženske in otroci, in ker jih nočemo oškodovati, smo sklenili, da jim bomo dobavljali vodo eno uro na dan». Castro je dodal, da bodo zopet dobavljali vodo šele tedaj, ko bodo v ZDA izpustili 6 kubanskih ribičev, ki so jih aretirali. Dodal je, da je ta aretacija premišljeno izzivanje in dejanje hladne vojne. Zanikal je, da so ribiški čolni bili v ameriških teritorialnih vodah, ko so jih ustavili.

Končno je izjavil, da se Kuba ne bo dala ustrahovati in ob prvi grožnji ameriškega izkrcanja bodo odredili pripravljenost na vsem otoku.

Ameriški državni departma je po dveurnem posvetovanju raznih voditeljev objavil izjavo, v kateri pravi, da je vsaj eden od poveljnikov ribiških čolnov, ki so jih ustavili v nedeljo, vedel, da je v ameriških teritorialnih vodah, ko so ga ustavili ameriški obalni čolni.

Obrambo kubanskih mornarjev, ki so jih postavili pred sodišče, bo poskrbelo češkoslovaško poslaništvo v ZDA, ki zastopa interese Kube. Včeraj je prišel v Key West na Floridi prvi tajnik tega poslaništva, ki se bo sestal z 29 od 6 aretiranih ribičev. Ostalih sedem bodo brez procesa poslali na Kubo, ker so mladoletni.

Ameriški predsednik Johnson je v New Yorku v nekem govoru izjavil, da je v Guantanamu dovolj vode za dvanajst dni. Razen tega lahko v nedogled prevažajo vodo na otok s cisternami s Floride. Pripomnil je, da so že zdavnaj predvidevali tako možnost in poskrbeli vse potrebno. Davi je imel Johnson posvetovanje s političnimi in vojaškimi svetovalci.

Nocoj ob 22.30 po srednjeevropskem času je imel Johnson novo posvetovanje s svojimi svetovalci v Beli hiši.

40-letnica diplomatskih odnosov med Italijo in Sovjetsko zvezo

Članek «Pravde» in «Izvestij»

MOSKVA, 7. — Moskovska «Pravda» objavlja članek Dijakova ob 40. obletnici navezave diplomatskih odnosov z Italijo. Med drugim pravi, da je navezava diplomatskih odnosov med Italijo in Sovjetsko zvezo pomenila veliko uveljavitev novega socialističnega sistema na mednarodnem področju, važno zmago leninističnega načela miroljubnega sožitja.

Sklep o priznanju Sovjetske zveže je sprejela januarja 1924 Mussolinijeva vlada. Še prej, in sicer maja 1922, so podpisali začasno trgovinsko pogodbo, kateri je 7. februarja 1924 sledil podpis druge trgovinske pogodbe. Tej obletnici posvečajo sovjetski časopisi precej prostora.

«V letih, ki so sledila izmenjavi diplomatskih predstavništev, nadaljuje Dijakov, so bili odnosi med obema državama včasih dobri včasih slabi. Bila so razdobja, ki jih je urejala sklenitev sporazumov o izmenjavi, o nenapadanju, o nevtralnosti. Druga razdobja pa so potekala v znamenju napada, ki so se začela s paktom proti Kominterni, katerega se je udeležila tudi Italija, in so se zaključila z vojno, ki se je končala s porazom hitlerjevske koalicije.»

Članek omenja zatem, da je po premirju leta 1943 bila Sovjetska zveza prva država, ki je nudila pomoč porajajoči se italijanski demokraciji: Vlada Badoglia je bila priznana še pred končnim porazom fašizma, in Sovjetska zveza je bila prva zavezniška država, ki je vzpostavila diplomatske odnose z Italijo.»

«Med obema državama, kakor se je večkrat poudarilo v uradnih dokumentih in govorih, ni nerešenih vprašanj, ni nasprotnih interesov, ni ovir, ki bi preprečevale mirno in plodno sodelovanje. Nasprotno: mnogokrat se interesi obeh držav skladajo. Trgovino, ki se je do leta 1957 razvijala na podlagi kratkoročnih sporazumov, urejajo sedaj dolgoročne pogodbe. Povečala se je tudi kulturna izmenjava, ki jo urejajo jasni sporazumi med vladama. «Sovjetska zveza, nadaljuje Dijakov, pripisuje veliko važnost sestankom med državniki in odkriti izmenjavi misli med njimi, ker je mnenja, da se s tem prispeva k razvoju razumevanja med obema vladama.»

«Sovjetsko ljudstvo, zaključuje Dijakov, odobrava pobude obeh vlad, za izboljšanje odnosov med bema državama. Vendar pa ni moč zatisniti oči nad nekaterimi negativnimi platmi sedanje italijanske politike. Tako n. pr. rimska vlada, namesto da bi se zavzemala za rešitev nujnega nemškega vprašanja, spodbuja ustanovitev večstranske jedrske sile in celo daje na razpolago Buendeswehru oporišča za vežbanje na italijanskem ozemlju. Italijanski državniki ne spodbujajo predlogov za ustanovitev brezatomskih področij v Srednji Evropi in v Sredozemlju.»

Tudi «Izvestija» objavljajo dolg članek Fedorova. Člankar govori najprej o okoliščinah pred navezavo diplomatskih odnosov in dodaja: «Važna podrobnost je, da je 6. februarja 1924 neki dopisnik uradnega glasila vlade vprašal tedanjega pomočnika ljudskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova za mnenje o tedanjem stanju odnosov Sovjetske zveze z drugimi državami sveta. «Prihodnji zgodovinarji, je odgovoril Litvinov, bodo morali rešiti vprašanje, kdo nas je prvi priznal, Anglija ali Italija (tedaj je bilo odprto vprašanje angleškega priznanja «de jure; za nas, je dodal Litvinov, bo italijansko priznanje dovolj dragoceno tudi če bo prišlo nekaj dni pozneje.»

Člankar govori zatem o nadaljnjem razvoju odnosov med obema državama in nadaljuje: «V zadnjih letih so se v Italiji dvignili močnejši glasovi v podporo sporazuma s Sovjetsko zvezo o številnih mednarodnih vprašanjih». Člankar omenja uraden obisk bivšega predsednika Gronchija in zunanjega ministra Pelle februarja 1960 in dodaja: «Veliko važnost je imel za razvoj stikov med državniki poznejši obisk tedanjega predsednika vlade Fanfanija, ki ga je spremljal zunanji minister Segni. Pozitiven je bil tudi obisk sovjetskega podpredsednika vlade Kosigina v Italiji konec leta 1962. Kosigin je obiskal industrijske, tehnično znanstvene in kemijske centre, sestal se je s Segnijem in Fanfanijem in z drugimi voditelji. Trgovinski odnosi so se v zadnjih letih znatno razvili. V letu 1963 je trgovinska izmenjava narastla za 3,8-krat v primerjavi z letom 1958.

«Tudi kulturni odnosi, ugotavlja Fedorov, se uspešno razvijajo tudi zaradi tega, ker so vedno imeli globoke korenine. Februarja-marca letos ko kompleks «Rdeče armade» obiskal Italijo, oktobra bo v Moskvi gledališče «Scala», v okviru glasbene izmenjave bo napravilo gledališče Boljšoj turnejo po Italiji. Razvoj širokega sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Italijo, ki temelji na načelih miroljubnega sožitja, zaključuje člankar, nedvomno služi interesom obeh naših držav ter skupno stvari miru in mednarodne varnosti».

GORIŠKA KNJIŽNICA Š Nova Gorica

Kmetijstvo v SET

V poslednjem času so kmetijska vprašanja povzročila mnogo zgage v okviru Skupnega evropskega tržišča. Kljub raznim poskusom usklajevanja so se ostrila nasprotja med državami, ki imajo različno agrarno strukturo in s tem različne interese. Toda te države niso le polne nasprotij same med seboj, marveč tudi v odnosih z drugimi državami izven njihovega kroga. Spomnimo se le na spor glede pristopa Velike Britanije v SET, ki je silno razburil duhove.

Interesi teh držav se močno razlikujejo tudi zato, ker nekatere pretežno uvažajo kmetijske pridelke, druge pa jih izvažajo. Italija n. pr. določene pridelke in proizvode izvaža, druge pa uvaža. Razlike so tudi v cenah, ker je v nekaterih državah način proizvodnje bolj zastarel in zato dražji kot v drugih. Zato nastaja konkurenca, ki seveda ni v prid enotnosti.

Vprašanje zase je izvoz kmetijskih pridelkov, ki naletavajo na veliko konkurenco na tržiščih izven SET. Često morajo države, in to se tiče zlasti Nizozemske in Francije, podpirati izvoz z velikimi vsotami, kar pomeni, da prodajajo svoje pridelke pravzaprav po polovični ceni. To velja za žito in surovo maslo. Nizozemska ima n. pr. aktivno trgovinsko bilanco s kmečkimi pridelki. V zadnjih dveh letih je znašala ta aktiva nad 300 milijonov dolarjev. Izvozila je n. pr. dva milijona stotov jajc, t.j. 52 odstotkov svoje proizvodnje, 300 milijonov stotov masla, 1,3 milijona stotov svinjine itd. Francija mnogo izvaža, vendar je njena bilanca menjave kmetijskih pridelkov pasivna za 590 milijonov dolarjev. Francija izvaža mesa, masla in sira za 150 milijonov dolarjev, žita za 130 milijonov itd. Da vzdrži cene na donosni višini na notranjem in na zunanjem trgu, porabi Francija okrog 500 milijard lir na leto. Ko pa bo integracija SET popolna, bo ta izdatek odpadel, ker bodo vsrkale ves francoski izvoz Nemčija, Italija in Belgija. Toda to bo pomenilo višje cene teh pridelkov, kar bo v korist Francije in v škodo teh treh držav. Francija je namreč močno povečala svojo kmetijsko proizvodnjo: žita od 80 na 120 milijonov stotov na leto, ječmena od 10 na 55 milijonov stotov, koruze od 5 na 25 milijonov stotov, jabolk od 3 na 8 milijonov stotov, mleka od 150 na 240 milijonov stotov.

Pasivna je na kmetijskem področju tudi Belgija, kar za 350 milijonov dolarjev; toda gre za predvsem industrijsko državo.

Nemčija je v glavnem uvoznik kmetijskih pridelkov, in sicer za okrog 3 milijarde dolarjev na leto. Razpolaga sicer z dobro zemljo, toda je pregosto naseljena. Poleg tega pa je v Nemčiji potrošnja mesa, mleka in maščob zelo visoka. Zato predstavlja Nemčija zelo ugodno tržišče za države, ki izvažajo kmetijske pridelke. Nemčija uvaža za 420 milijonov dolarjev žita, 800 milijonov dolarjev povrtnin in sadja in 600 milijonov mesnih izdelkov, čeprav je močno povečala proizvodnjo mleka, svinjine, jajc itd.

Položaj Italije je drugačen. Do predlanskim je bila menjava kmetijskih pridelkov nekako uravnovešena. Sedaj pa znaša primanjkljaj v tej panogi 260 milijonov dolarjev. Lani se je namreč povečal kar za štirikrat in ni pričakovati, da bi se skrčil, ker narašča potrošnja hitreje nego proizvodnja. Upoštevati je tudi treba, da je sicer potrošnja v primerjavi z drugimi državami še nizka. Na vsakega prebivalca je znašala 30 kg mesa na leto, 65 l mleka in 1,5 kg masla. V Franciji pa je znašala potrošnja mesa 73 kg, mleka 105 litrov, masla pa 7 kg. V Italiji je skupna proizvodnja narastla za 40 odst.: proizvodnja paradižnika se je zvišala od 10 na 26 milijonov stotov, jabolk od 3 na 22 milijonov stotov, hrušk od 2 na 8 milijonov stotov itd. Lani je znašal izvoz kmetijskih pridelkov 680 milijonov dolarjev, od česar je odpadlo tri četrtine na povrtnine in sadje. S tega stališča so perspektive ugodne.

Položaj za Italijo pa je še vedno neugoden glede mleka in mesa, ker proizvodnja ne krije potrošnje. Zato bo treba spremeniti nekatere posevke in posejati več krmilnih rastlin. Povečano povpraševanje po mleku, mlečnih izdelkih in mesu je pokazalo pomanjkljivost, zlasti v živinoreji, zaradi česar so morali povečati uvoz. Sedaj bo torej treba misliti predvsem na izboljšanje živinoreje in ravno tu bo morala poseči vmes država, saj brez načrtovanja ne bo šlo. Če pa bi šlo še vnaprej vse po starem, bo Italija mnogo na slabšem v primeri z njenimi partnerji v SET.

Častna straža ob krsti pokojnega Toma Brejca: Ivan Maček, Miha Marinko, Franc Leskovšek, Boris Zihrl, Franc Popit in Albert Jakopič

Posebna izkaznica za cepljenje otrok proti poliomielitisu

RIM, 7. — Predsednica ustanove za pomoč materam in otrokom poslanka Angela Gotelli, je sporočila, da bodo v okviru kampanje za cepljenje otrok proti otroški paralizi, ki je sedaj v teku na pobudo ministrstva za zdravstvo, izdali otrokom od 4. meseca starosti do petih let posebno izkaznico o cepljenju proti otroški paralizi. Izkaznica bo vsebovala nekaj listkov, ki jih bodo zdravstvene oblasti po cepljenju odtrgale in na njih, kot na matrico, vpisale vse podatke o cepljenju.

Ta zanimiva zamisel bo v veliko pomoč zdravstvenim organom in staršem, da bodo lahko na tekočem v zvezi s cepljenjem otrok. Poleg tega pa je predsednica ustanove naročila vsem 11.000 podružnicam ustanove, naj se takoj povežejo s pokrajinskimi zdravniki in naj z njimi najtesneje sodelujejo v kampanji za cepljenje otrok proti otroški paralizi. V ta namen bo 6000 zdravnikov in 1500 zdravstvenih asistentov omenjene ustanove mobiliziranih za cepljenje otrok, ki bodo prišli v ambulante ustanove.

Občni zbor Društva slovenskih književnikov

Kot smo na kratko že poročali, je bil v Ljubljani redni letni občni zbor Društva slovenskih književnikov, ki je pokazal, da je bilo delovanje slovenskih književnikov lani načrtno usmerjeno predvsem v popularizacijo slovenske knjige, književnosti in tako kulture sploh. To usmeritev društva je bilo čutiti pravzaprav skozi vse leto, o njej priča 27 literarnih večerov, ki so jih slovenski književniki priredili po raznih krajih Slovenije, o njej pričajo razgovori, ki jih je odbor društva sklical z založniki in z novinarji, da bi navezali tesnejše stike med seboj, pa mariborski plenum književnikov kot prvi veliki uspeh tega kontinuiranega dela pa nam je še vsem živo v spominu decembrski razprodani večer slovenske poezije v ljubljanski Drami.

Pregled lanske literarne žetve med 135 člani Društva slovenskih književnikov je pokazal, da je lani izšlo 44 samostojnih izvirnih knjig, od teh 12 pesniških zbirk, 15 pripovednih del, tri dramska besedila, devet knjig s področja esejistike in literarne zgodovine in pet knjig za mladino. Dela desetih slovenskih književnikov so bila prevedena v srbohrvaščino, petih drugih pa v nekatere tuje jezike. Komisija za zveze s tujino pri društvu, katere delo je nujno dolgoročnejše, pa je sredi dogovorov in priprav za večjo uveljavitev slovenske književnosti v drugih deželah.

Zagrebška Opera v Neaplju

NEAPELJ, 7. — S sinočnjo predstavo «Kneza Igorja», Aleksandra Borodina je zagrebška Opera doživela velik uspeh in priznanje neapeljskega opernega in glasbenega občinstva. Predstave v gledališču «San Carlo» se je udeležilo okrog 3000 ljudi med njimi najuglednejše osebnosti in zastopniki kulturnega življenja Neaplja. Na predstavi je bil tudi jugoslovanski veleposlanik v Rimu Ivo Vejvoda, ki je izročil upravitelju neapeljske opere Pasqualu Costanzu Red jugoslovanske zastave z zlatim vencem, s katerim ga je predsednik republike maršal Tito odlikoval za njegove zasluge na razvoju kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo. Ob izročitvi odlikovanja je jugoslovanski veleposlanik poudaril pomen kulturnih odnosov za boljše spoznavanje in utrditve vsestranskega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo. Pasquale Costanzo je v odgovoru poudaril, da odlikovanje, ki je istočasno priznanje njegovim sodelavcem, daje še večjo pobudo za nadaljnji razvoj in napredek kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo, posebno na področju glasbene umetnosti. V istem smislu je govoril tudi župan neapeljske občine inž. Milanesi.

Madama Butterfly v gledališču «Massimo»

PALERMO, 6. — *Lep uspeh je v gledališču «Massimo» v Palermu dosegla premiera Puccinijeve opere Madama Butterfly. Sopranistki Antonietti Stella je občinstvo aplavdiralo pri odprtem odru. Pravtako so bili deležni priznanja od strani publike Luciano Pavarotti (Pinkerton), Aurora Cattelani (Suzuki), Mario Basiola, Glauco Scarlini, Enrico Campi in Guido Malfatti. Orkester je dirigiral Oliviero de Fabritis. Scena in kostumi pa so bili prirejeni po zamisli japonskega slikarja Aku Iwasaki.*

Mednarodni festival komičnega filma

BORDIGHERA, 6. — *Danes je v Bordigheri, ob priložnosti IX. mednarodnega festivala komičnega filma, dosegel lep in važen uspeh italijanski film «Omicron».*

«Omicron» je že bil predvajan na festivalu v Benetkah. Zdaj je bil v Bordigheri prikazan v izboljšani izdaji, v kolikor je režiser upošteval nekatere kritike, ki so bile na račun filma izrečene. Glavni igralec v filmu je Renato Salvatori. Dejanje samo je fantastičnega značaja, pri čemer pa gre samo za prijem, oziroma obliko, s pomočjo katere je v filmu pravzaprav izrečena ostra satira na sodobni način življenja in navade. Vsebina je v kratkem sledeča: Omicron se je bil podal s planeta «Ultra» in prispel na Zemljo. Tu se je nekako vselil v telo nekega delavca, zaposlenega v velikem industrijskem podjetju, pri čemer je utegnil spoznati vse, kar mu je bilo potrebno, da je lahko temu telesu ukazoval. Tako se je spremenil s časom v vzornega delavca, kasneje pa stavkokaza. Zatem je Omicronu, ki je v tem postal že preveč inteligenten, uspelo odkriti način, ki je z njim prebudil tudi delavčevo zavest, oziroma vest: toda to je bil začetek konca.

«Po kritikah, ki jih je film bil deležen na festivalu v Benetkah», je izjavil njegov režiser, «se mi je zdelo primerno, da razčlenim zgodbo in da predelam material njenega drugega dela. Da bi publiki ne odvzel zabavnega momenta, sem v razne prizore vnesel več neposrednosti in enostavnosti».

Nagrade v okviru festivala proze

BOLOGNA, 7. — Lilla Brignone, Alberto Lionello, Luigi Squarzina, Luciano Damiani, Eugenio Guglielminetti in Oreste Del Buono bodo prejeli od občine Bologna in Lions Cluba «zlatega neptuna», od strani univerze pa za leto 1963 «Sigillum Magnum», in to ob priliki otvoritve XIV. vsedržavnega festivala proze, ki bo v petek 14. februarja.

Stalno gledališče mesta Genove, ki ga vodita Ivo Chiesa in Luigi Squarzina, bo vrsto predstav na tem festivalu otvorilo z delom «Ciascuno a suo modo» od Luigija Pirandella. Delo je režiral Luigi Squarzina, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Alberto Vianello, Luigi Vannucchi, Lucilla Morlacchi in Paola Mannoni. Festivalski program se bo nadaljeval v petek 6. marca, ko bo stalno gledališče iz Palerma nastopilo z delom «Don Giovanni» od Molijera. V torek 17. marca nastopi skupina Lullo - Falks - Valli - Albani v delu «Sei personaggi in cerca d'autore» Luigija Pirandella. Petek, 20. marca: stalno gledališče iz Bologne, in sicer v delih «La polizia» ter «In alto mare» od Mrozeka. Sobota, 28. marca stalno gledališče iz Turina: «Le mani sporche», J. P. Sartra. Sobota, 4. aprila: stalno gledališče iz Catanie: «Il giorno della civetta». Torek, 14. aprila — skupina Proclemer - Giorgio Albertazzi: «Hamlet» od W. Shakespeara.
skemu vladarju.

Miloška Venera odpotuje na Japonsko

PARIZ, 7. — Miloška Venera bo v kratkem zapustila svoj marmornati podstavek v Louvrskem muzeju. Odpotovala bo na Japonsko, kjer jo bodo lahko občudovali obiskovalci letošnje olimpiade. Razumljivo je, da jo bodo pred tem tehniki primerno pripravili. Najbolj občutljiv in za okvaro nevaren del vsekakor predstavlja njeno oprsje, ki so ga z veliko skrbjo zavili. Zatem je bil kip pazljivo prenesen na notranje louvrsko dvorišče ter prekrit s platnenim prekrivalom. Preden jo bodo odposlali v Tokio, bo Venera podvržena posebni osebni negi, v kolikor je že mobilizirana vrsta specialistov, ki jo bodo snažili prahu, jo oprali in polirali.

SOVJETSKI ZNANSTVENIKI O POMENU IZSTRELITVE SATELITOV ELEKTRON I. IN II.

«Van Allenovi pasovi», ki obkrožajo Zemljo zahtevajo vrsto novih znanstvenih poizkusov

Elektron I. in II. sta samo prva v vrsti sovjetskih satelitov, ki bodo uporabljani za proučevanje kozmičnega prostora okrog Zemlje - Oba satelita sta opremljena s «spominom», ki jima bo v primernem času omogočil, da bosta lahko odposlala na Zemljo vse zaželene podatke

MOSKVA, 6. — Radioaktivni pasovi okrog Zemlje, oziroma «Van Allenovi pasovi» predstavljajo po svoji naravi in sestavi dokaj zapletene formacije. Doslej še ni znan njihov nastanek, proučevanje celotnega kompleksa fizikalnih procesov, iz katerih so nastali, pa zahteva vrsto novih eksperimentov. Potreba po tem, da se na raznih točkah kozmičnega prostora okrog Zemlje opravijo potrebna merjenja, zelo resno postavlja tudi finančno vprašanje. Takšna postavitev vprašanja je ustvarila nadalje potrebo po določenem posebnem kozmičnem sistemu, ki ga predstavljajo nekateri sputniki, izstreljeni na razne krožne poti. Sistem na osnovi «Elektronov» je prvi te vrste, tako je v Moskvi izjavil profesor Keldiš, predsednik Akademije znanosti SZ, na tiskovni konferenci, kjer je bilo govora o sovjetskih satelitih Elektron I. in II. Pogovoru z novinarji so prisostvovali še K.I. Gringaus, doktor tehničnih ved, J.D. Kalinin, doktor fizikalno-matematičnih ved in S.N. Vernov, dopisni član Akademije znanosti in eden največjih sovjetskih strokovnjakov za kozmično žarčenje.

Iz Keldiševih besed je moč med drugim sklepati, da bosta Elektron I. in II. samo prva v seriji sovjetskih satelitov, ki bodo uporabljeni za proučevanje kozmičnega prostora okrog Zemlje, a še prav posebno kar zadeva Van Allenove pasove in kozmična žarčenja. Potem ko je bil omenil, da enega najodličnejših uspehov, ki je bil dosežen s pomočjo satelitov, predstavlja prav odkritje Van Allenovih pasov, je Keldiš dejal, da predvideva program s pomočjo «Elektronov» proučevanje delcev visoke in nizke napetosti Van Allenovih pasov, nadalje magnetskih polj Zemlje in pa pasov, kozmičnih žarkov, kemične sestave prostora, ki obkroža Zemljo, kratkovalovnega sončnega žarčenja itd.

Tekoče leto mirnega Sonca, je zaključil Keldiš, nam omogoča še važnejša proučevanja, kar nam bodo dokazali podatki, ki nam jih bosta dala Elektron I. in II. in bodo tudi objavljeni, brž ko bo to mogoče.

V bližini Zemlje, na razdalji deset in deset tisočev kilometrov, deluje neka vrsta kozmičnega ekceleratorja delcev. Da bi mogli spoznati njegovo naravo, je potrebno istočasno opraviti številne kemične procese v prostoru, ki obkroža Zemljo. Izstrelitev Elektrona I. in II. je šele začetek takegale sistema proučevanja. Takšno je bilo mnenje, ki ga je na konferenci, potem ko je Keldiš nehal govoriti, izrazil znanstvenik Vernov. Na osnovi tega, kar sta bila oba izjavila, se potemtakem zdi, da imajo Sovjeti v načrtu vrsto poizkusov, k. bi z njihovo pomočjo predvsem hoteli pojasniti naravo in pa fizikalne lastnosti Van Allenovih pasov.

Potem ko je bil omenil, da je nekoč — tudi po izstrelitvah prvih satelitov — obstajalo mnenje, da je kozmični prostor okrog Zemlje prazen, v resnici pa v njem prihaja do procesov, v teku katerih se porajajo mogočni snopi delcev, ki lahko prodrejo tudi v hermetično zaprte kabine vesoljskih ladij, je Vernov izjavil, da obenem z obstojem teorije, ki lahko povsem zadovoljivo odgovori na vprašanje glede nastanka in narave notranjega pasu, pa poreklo zunanjega kakor tudi perturbacije v zvezi z vremenom in njegovo povezavo s Sončevimi spremembami, še danes ostajajo neznanka. Posebno gre za to, da bi se mogle predvideti spremembe intenzivnosti žarčenja, do katerih prihaja v zunanjem pasu. To je največje važnosti za varnost bodočih kozmonavtov.

Znanstvenik je tudi pojasnil, da so naprave v obeh omenjenih satelitih enake, kar pomaga pri določanju prostorne porazdelitve pasov, kakor tudi medsebojno povezavo meritev, opravljenih na različno od Zemlje oddaljenih točkah. V njih se nahajajo tudi naprave za proučevanje delcev z različno energijo in radiooddajna postaja, katere signali omogočajo določitev koncentracije elektronske energije v velikih višinah. Vernov je svoje izlaganje zaključil z izjavo, da bosta Elektron I. in II. ostala še dalj časa v vesoljskem prostoru, kjer bosta registrirala morebitne redke pojave, do katerih prihaja, ko na Zemljo padajo snopi delcev, ki prihajajo s Sonca.

J. D. Kalinin pa je dejal, da je Elektron II. namenjen za proučevanje notranjega pasu žarčenja. Tako so sovjetski znanstveniki začeli s študijem magnetskih polj, s posebnim poudarkom na proučevanju njihovih sprememb v času. Rekel je, da so sovjetski znanstveniki na osnovi podatkov, ki so jih omogočili sputniki, ameriški sateliti in vesoljske rakete, odkrili okrog Zemlje poleg jonosfere v predelu zunanjega pasu, še magnetsko polje, ki ga ustvarja neki električni tok. Poudaril je obenem, da je bil pri proučevanju magnetskih polj zelo dragocen tudi delež ameriških znanstvenikov. Poudaril je še, da je to pot prvič prišlo do proučevanja in meritev magnetskih polj v obdobju tako imenovanega «mirnega Sonca», vtem ko je prej bilo vse delo opravljeno v obdobju izredno intenzivne dejavnosti Sonca. Predvideno pa je, da bo tudi letos prišlo do nekaterih magnetskih viharjev. V tem primeru bo moč ugotoviti, do kakšnih pojavov prihaja v zunanjem pasu v takšni situaciji.

Končno se je doktor tehničnih ved, K.I. Gringaus, dotaknil vprašanja raziskovanj, ki bodo opravljena, s pomočjo Elektrona II. v predelu kozmičnega prostora, ki obkroža Zemljo, k: meji na zunanji pas in je navzlic svoji geofizični važnosti še vedno nepoznan. Ta predel označuje prisotnost elektronskih pasov z nizko napetostjo in verjetno predstavlja ključ za razumevanje številnih geofizičnih pojavov, ki se trenutno ne zde povezani med sabo.

Na koncu je Keldiš še enkrat poudaril, da je bila potreba po dveh satelitih, ki bi lahko dolgo ostala v vesolju in omogočila ustrezne izčrpne podatke, omogočila poizkus z Elektronom I. in II. Omenil je še, da sovjetski znanstveniki nimajo potrebe, da bi tuje znanstvene ustanove zaprosili za sodelovanje glede nepretrganih informacij o obeh satelitih, od katerih se eden že od 5. februarja nahaja izven območja, ki je dostopno sovjetskim prisluškovalnim postajam. Oba «Elektrona», je dejal, sta opremljena s «spominom», ki jima bo v primernem času omogočil, da bosta lahko na Zemljo odposlala vse zaželene podatke. Lahko bosta ostala v tiru okrog Zemlje nekaj let. Poleg tega je pristavil, da lahko SZ že danes izstreli živo bitje v katero koli višino, vendar pa bo potrebno, preden se to stori, je zaključil, stoodstotno zagotoviti varnost takega poleta.

PO NAROČILU MATERE PETIH OTROK

Za 1.600 funtov šterlingov naj bi umorili njenega moža

MELBOURNE, 7. — Angela Cirillo, 27-letna Italijanka iz Kalabrije in mati petih otrok, ki je bila aretirana v zvezi z ranitvijo svojega moža, je priznala, da je naročila svojemu bratu in še nekemu drugemu mladeniču italijanskega porekla, naj bi za nagrado 1.600 funtov šterlingov umorila njenega moža. To so bile danes sporočile sodišču v Melbournu preiskovalne oblasti. Angela Cirillo, njen brat Giuseppe Araco, 18-letni delavec, in Nazzareno Conte, prav tako delavec star 22 let, so bili obtoženi, da so ranili Domenica Cirilla, starega 39 let, z namenom, da bi ga ubili, da so se za ta namen povezali in tudi sprejeli nalogo, da Cirilla umore.

Sodnik J. Marwick jih je prijavil sodišču, kjer bo 14. februarja proti njim razprava, na kar jih je proti kavciji 400 funtov šterlingov izpustil na začasno svobodo. Med razpravo je agent Kenneth Brown izjavil, da je preiskava pokazala, da je Domenico Cirillo bil ranjen od krogle, ki jo je proti njemu izstrelil eden od obeh obtožencev. Ta dva sta se bila skrila v zadnjem delu stanovanja, kjer sta ga počakala, da se vrne domov. Agent je še pojasnil, da se Domenico Cirillo trenutno nahaja v bolnišnici, kakor tudi, da so vsi trije obtoženi Italijani priznali svojo krivdo.

Policijski agent Brown je še pojasnil, da je Angela Cirillo priznala, da je obema mladeničema naročila, naj moža umorita. Prav tako je tudi njen brat Giuseppe A-

Lepota pred sodiščem

Muguette Fabris, mlada profesorica matematike, ki ji osporavajo naslov «Miss Francija 1963», češ da ni imela predpisnih rekvizitov, ki jih določa natečaj

Drzna kraja pri belem dnevu

RIM, 7. — Administratorju ustanove «Romana Film», knjigovodju Brunu Volpiju, starem 70 let, so ukradli aktovko, v kateri je bilo nad štiri milijone lir, ki jih je okrog 10. ure dvignil v neki banki na Trgu Bologna. Ko se je vrnil v Ul. Massaua, kjer se nahaja sedež omenjene družbe, se je Volpiju približal neki mladenič, ki mu je iznenada strgal aktovko z denarjem, s katerim je imela biti izplačana tedenska plača nameščencem omenjene družbe. Ob napadu je mladenič Volpija podrl na tla, nakar je pobegnil na motociklu, katerega evidenčno tablico je bil pokril z odejo.

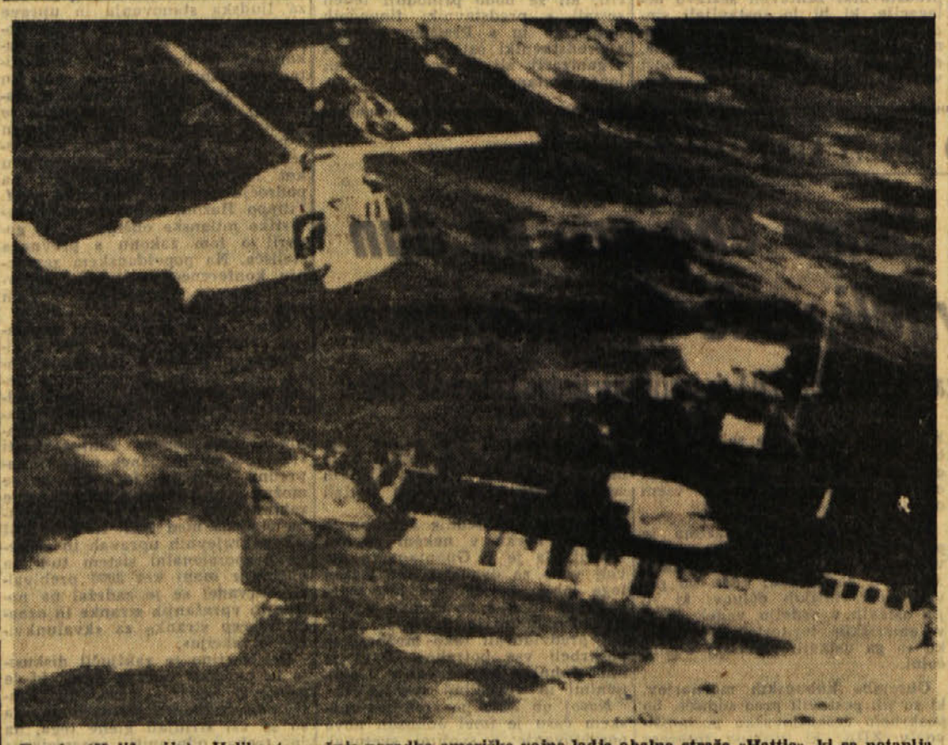

Eureka (Kalifornija) - Helikopter rešuje posadko ameriške vojne ladje obalne straže «Hattie», ki se potaplja

ŠELE TRI MESECE STA BILA POROČENA

Najprej je ženo mučil nato pa jo ustrelil

LOCRI (Reggio Calabria), 7. — Paolo Scipione, star 32 let, je pred svojim stanovanjem v občini S. Luca ustrelil z revolverjem svojo ženo Caterino Figaro, prav tako staro 32 let, ki je z njo bil poročen šele tri mesece. Karabinjerji zdaj poizvedujejo po razlogih in okoliščinah, ki so privedle do omenjenega umora.

Scipione, ki je bil z revolverjem ubil svojo ženo, je od nje živel ločeno že nekaj časa. Žena pa je s pomočjo odvetnika Murdacca vložila pred sodiščem tožbo za ločitev. Iz prvih pripovedovanj se je zvedelo, da je bila Figara, že v prvih dneh zakona, pogosto izpostavljena od strani moža najrazličnejšim oblikam mučenja. V samem kraju pa je bil na sploh poznan kot zelo nasilna oseba. Da bi se ognila temu neznosnemu življenju, je žena zapustila moževo stanovanje. Danes, ko je slučajno šla mimo hiše svojega moža, jo je bil ta opazil in se ji približal. Prišlo je do spora, v teku katerega je ta nenadoma izvlekel orožje in ustrelil proti svoji ženi. Kmalu po tem dejanju, se je Scipione zatekel na bližnja polja, kjer ga sedaj iščejo.

Nekaj ur po zločinu se je morilec sam javil karabinjerjem v Bovalinu, od koder so ga odpeljali v zapore v Locri.

Otrok rodil otroka

MEKSIKO, 7. — Neko dekletce Maria Gonzales Garcia, stara 10 let, je včeraj zvečer rodila otroka. Porod pa ni bil lahek, ker je moral zdravnik pri tem uporabiti tako imenovani cesarski rez. Sinček, ki je prišel na svet, tehta okrog dva kg in pol. Tako mlada mati kot sin sta pri dobrem zdravju. Deklica bo kmalu izpolnila 11. leto.

Na smetišču je našla 3.200.000 lir

PONTEGAGNANO (Salerno), 7. — Na smetišču na dvorišču hiše Giuseppa Sorrenta v Ul. Budelli v Pontegagnano, so našli 3 milijone 200.000 lir. Denar je našla 56-letna Angelina Chioccia, ko je po naročilu hišnega gospodarja čistila dvorišče. Ko je ženska spravljala v sod za smeti razne odpadke, med njimi tudi večji svežen časopisnega papirja, se je svežen odprl in iz njega je padlo nekaj bankovcev po 10.000 lir.

Osupla, je ženska takoj odvila zavoj in našla v njem veliko vsoto denarja. Ne da bi denar preštela, ga je takoj odnesla karabinjerjem, ki so se za stvar zanimali in v kratkem odkrili, da je denar last nekega Giuseppa Anfusa, ki se je pred nekaj dnevi izselil iz hiše, kjer je bil denar najden.

ZAHODNONEMŠKE OBVEZNOSTI DO JUGOSLAVIJE

Kako je z zadevo odškodnine nacističnim žrtvam

Zahodnonemški socialdemokratski «Vorwaerts» poudarja, da se vprašanje vse bolj spreminja v važen mednarodni problem - Tuniški «La Presse»: Zah. Nemčija je skoraj do vseh dežel izpolnila svoje obveznosti, le do Jugoslavije ne

Znano je, da je Jugoslavija po številu žrtev in obsegu materialne škode, ki jih ji je med drugo svetovno vojno bila povzročila nemška vojaška okupacija, med tistimi evropskimi deželami, ki so v tem pogledu največ pretrpele. Toda še danes, osemnajst let po končanem vojaškem spopadu, ki je v njem bila sila nemškega nacističnega orožja zlomljena in je Nemčija kot premagana država bila na osnovi mirovnega sporazuma primorana sprejeti do svojih žrtev tudi določene gmotne obveznosti, še danes, kot rečeno, teh obveznosti do Jugoslavije ni izpolnila. Zdi se, kot bi današnje bonske nemške voditelje, med katerimi ni malo takih, ki se ne morejo sprijazniti s trenutno «skromno» vlogo Nemčije, pa še sanjajo o minuli veličini, o sijajnih osvajalskih pohodih itd., da torej te nemške voditelje in vladne funkcionarje, med katerimi še mrgoli nacistov, poklicnih morilcev in gestapovskih rabljev, izpolnjuje neko prav posebno sovraštvo do Jugoslavije, ki jim je v času drugega svetovnega spopada bila morda eden najtrših orehov, pa temu bržkone iz neke sadistične maščevalnosti danes dajejo izraza s tem, da n.pr. docela mirno in neprizadeto gledajo, kako si nekatere ustaške emigrantske tolpe dovoljujejo na njihovem ozemlju napadati jugoslovanska diplomatska predstavništva, da kažejo ob vsaki priliki svoja nerazpoloženja in prezir do vsega, kar je jugoslovansko in, končno, tudi tako, da enostavno nočejo ničesar več čuti v zvezi s tem, kar so še dolžni do bivše svoje žrtve Jugoslavije izpolniti.

Vprašanje se, kot že poudarjeno, vleče že vsa leta po vojni. Prav te dni pa je spet postalo predmet splošne pozornosti po svetu. Tudi nekateri tuji časopisi pripisujejo vprašanju čedalje večji pomen. Tako je pred kratkim celo zahodnonemški socialdemokratski tednik «Vorwaerts» zapisal, da postaja vprašanje zahodnonemške odškodnine Jugoslaviji čedalje širši mednarodni problem.

Ko objavlja članek svojega dopisnika iz Beograda, poudarja omenjeni list v komentarju, da je del zahodne javnosti s simpatijami sprejel stališče jugoslovanske vlade, kako da je Bonn odškodnino jugoslovanskim žrtvam nacizma izrecno dolžan izplačati. A komentator sodi, da bi sedanje ravnanje Bonna utegnilo samo škoditi splošnemu ugledu Zahoda v Jugoslaviji.

«Zadnji čas je, da Zahodna Nemčija uredi svoje odnose do Jugoslavije,» piše tuniški list «La Presse» v uredniškem komentarju o jugoslovanski zadevi v zvezi s poravnavo škode žrtvam fašizma. V članku je rečeno, da je Jugoslavija od nacističnega napada utrpela največjo škodo in da zaradi tega tudi zasluži «najhitrejšo in najbolj učinkovito odškodnino». Isti časopis nadalje poudarja, da je Zahodna Nemčija po potsdamskem sporazumu dolžna plačati odškodnino številnim evropskim državam, a med temi tudi Jugoslaviji. Toda, vtem ko je to do skoraj vseh ostalih držav storila, pa v primeru Jugoslavije o tem ničesar noče čuti.

Ne samo, pravi komentator, da je Jugoslavija od nacističnega napada v splošnem ogromno pretrpela, marveč je pri tem med drugo svetovno vojno tudi imela velikanske človeške žrtve. Vprašanje izplačila odškodnine jugoslovanskim žrtvam nacizma, nadaljuje komentator, se mora v najkrajšem času rešiti, a zahodnonemški argumenti proti temu ne morejo imeti nobene podlage. Tu je, namreč v članku, tudi omenjeno, kako Zahodna Nemčija svoje ravnanje opravičuje s tem, češ da je Jugoslavija priznala Vzhodno Nemčijo. S tem v zvezi komentator izjavlja, da pač Jugoslavija v nobenem primeru ni edina dežela, ki je priznala DR Nemčijo, pa je Bonn navzlic temu s temi deželami v dobrih odnosih in jih celo finančno podpira.

«La Presse» piše nadalje, da že iz čisto človeških razlogov ni mogoče strahovitih žrtev, ki so jih bili Jugoslovani utrpeli zaradi nacističnega napada, postavljati nasproti politični orientaciji Jugoslavije. «Razen tega pa je Jugoslavija dala dovolj dokazov lastnega neodvisnega duha, da ji nihče ne more očitati kako morebitno igro v korist interesov nekega tretjega,» zaključuje list.

Oglasil se je o tem vprašanju tudi predsednik zunanjepolitičnega odbora norveškega parlamenta, Finn Moe, in sicer v glasilu norveških socialdemokratov «Arbeiderbladet», kjer v daljšem članku obravnava najnovejšo fazo odnosov med Bonnom in Beogradom. Zahodna Nemčija, pravi Finn Moe, odreka državi, kot je Jugoslavija, ki je med drugo svetovno vojno žrtvovala nad milijon ljudi, to odškodnino zaradi tega, ker je bila priznala Vzhodno Nemčijo. «Gre torej za Hallsteinovo doktrino,» ugotavlja člankar in pravi, da so nasprotja in nedoslednosti te doktrine očitne. Avtor članka zaključuje, da bi ureditev tega vprašanja prispevala k popuščanju napetosti na svetu, s tem pa tudi k rešitvi nemškega vprašanja.

Tudi finski časopis «Nuvustadsbladet» piše, da izpolnitve mednarodnih obveznosti Bonna do Jugoslavije ni moč povezovati z vprašanjem diplomatskih odnosov med tema dvema državama.

Pariški «Combat» pa pravi, da Zahodna Nemčija reparacij Jugoslaviji enostavno noče plačati in da je prav v tem poglavitni razlog za slabe odnose med obema. List poudarja, da je v splošnem izboljšanju odnosov med Jugoslavijo in zahodnoevropskimi deželami Bonn edina izjema in pripominja, da je za razpoloženje, ki vlada v Zahodni Nemčiji do Jugoslavije, značilna tudi odložitev procesa proti atentatorjem na jugoslovansko predstavništvo v Bonnu. «Tisti, ki so odgovorni za atentat, se še vedno svobodno sprehajajo po muenchenskih in frankfurtskih ulicah, dajejo intervjuje ter vsak dan širijo laži o Jugoslaviji,» ugotavlja «Combat».

Končno zaključuje, da prekinitev diplomatskih odnosov med Bonnom in Beogradom zaradi jugoslovanskega priznanja DR Nemčije ne odpravlja zahodnonemških obveznosti do Jugoslavije — ne z močjo logike ne z močjo pravice.

Zadeve se je dotaknilo tudi glasilo belgijskega odporniškega gibanja «La Voix internationale de la Resistence», ki močno obsoja pristransko stališče bonske vlade. List piše, da so v Zahodni Nemčiji, «kakor je videti, pozabili, da je Jugoslavija bila žrtev hitlerjevskega napada in da je predstavljalo bilanco nacističnih zločinov v tej deželi — nad milijon mrtvih in splošno opustošenje».

Belgijski list meni nadalje, da je bonska vlada pretrgala diplomatske stike z Jugoslavijo, potem ko je ta priznala DR Nemčijo, zdaj pa to izrablja kot razlog, da ne izplača tega, kar je Jugoslaviji dolžna, češ da nima z njo diplomatskih stikov. Drugačno stališče pa zavzemajo zahodnonemške oblasti, ko gre za izplačevanje pokojnin bivšim pripadnikom Wehrmachta, ki so jih nacisti v Jugoslaviji prisilno mobilizirali. Prav tako list podčrtuje, da je nenadna odložitev procesa proti organizatorjem napada na jugoslovanska misijo v Bad Godesbergu povezana z neosnovanimi napadi na državnega sekretarja Koča Popovića in profesorja Vajsa, ki je zastopal Jugoslavijo na procesu proti nacističnim zločincem v Nuernbergu. Odvetnik Schoettler, ki je vložil tožbo proti ugledni jugoslovanski osebnosti, pa da je znan po svojem «neonacističnem razpoloženju in je v tesnih stikih z jugoslovanskimi fašisti v izgnanstvu».

Na današnji dan pred 115 leti je umrl veliki slovenski pesnik France Prešeren, «ki je položil temelje za naše nadaljnje slovstveno ustvarjanje... ki je s svojim visokim duhom in s svojim čutečim srcem za zmeraj ustanovil duhovno raven naše literature», kot je zapisal Josip Vidmar

BONDARČUK SE JE LOTIL VELIKEGA DELA

Ponovna ekranizacija romana «Vojna in mir»

Cela vojska vojaških in drugih svetnikov, da bo film čim bliže dejanskim dogodkom ob Napoleonovem pohodu na Moskvo

V nekem gričastem predelu okoli 250 km zahodno od Moskve je 12.000 pešcev in 800 konjenikov nedavno rekonstruiralo slovito bitko pri Borodinu, ki jo mnogi zgodovinarji smatrajo za usodni preobrat Napoleonovega pohoda na Moskvo leta 1812.

Posamezne scene te velike bitke, ki je po številu sodelavcev največja, kar jih je bilo kdaj koli pred filmskimi kamerami, so posneli s helikopterjev, ki so leteli nad «bojnim poljem» v neposredni okolici mesteca Dorogobuž nedaleč od Smolenska. Ta bitka je le eden od številnih delov najnovejše in doslej najbolj zahtevne ekranizacije slavnega Tolstojevega romana «Vojna in mir». O velikopoteznosti tega filmskega podviga govori tudi podatek, da se je snemanje tega filma zavleklo že v drugo leto, da pa se še vedno ne ve, kdaj bo posnet zadnji kader.

To verzijo «Vojne in miru» režira slavni režiser Sergej Bondarčuk, znan tudi kot odličen filmski igralec. Bondarčuk se ni zadovoljil le s tem, da ta veliki film režira. On je tudi eden glavnih scenaristov, hkrati pa igra v njem eno glavnih vlog, namreč Piera Bezuhova.

Nedavno se je Bondarčuk pogovarjal z nekimi tujimi novinarji in v tem razgovoru prikazal svojo koncepcijo filmske verzije Tolstojevega romana. Film bo — kot pravi Bondarčuk, — manj obdeloval kroniko življenja in ljubezni nekaterih glavnih junakov romana v viharju napoleonskega pohoda na rusko domovino. Ekranizacija bo bolj filmski ep, posvečen domovinski ljubezni ruskih vojakov in ruskega ljudstva.

Zato ni čudno, da že sedaj snemanje vzbuja velikansko zanimanje sovjetskih ljudi. Ko je pred tremi leti sovjetski tisk objavil vest, da Bondarčuk pripravlja snemanje «Vojne in miru» — ki je še vedno najbolj popularni ruski roman — je v študije Mosfilma začela dotekati prava reka pisem s stotisoči nasvetov scenaristom in režiserjem o tem, kako je treba ta film snemati in kako posamezne podrobnosti romana obdelati. Več sto delovnih kolektivov iz raznih predelov Sovjetske zveze je poslalo fotografije svojih nameščenk, ki so jih smatrali, da bi iz tega ali onega razloga mogle idealno poosebiti Natašo. Neki delovni kolektivi so svoje kandidatke poslali na lastne stroške v Moskvo, da bi jih Bondarčuk mogel spoznati in presoditi.

Režiser Bondarčuk pa se je odločil za Ljudmilo Savelijevo, mlado plesalko leningrajskega plesnega ansambla «Kirov».

Ko je pisal scenarij in pripravljal snemanje, je Bondarčuk s svojo ekipo opravil ogromno delo, pri čemer mu je pomagala cela vojska strokovnjakov, med katerimi tudi sloviti sovjetski akademik Nikolaj Gudzij, 76 let stari literarni zgodovinar, ki ga smatrajo za največjega živečega strokovnjaka za Tolstojevo delo. V skupini strokovnjakov, ki so pomagali Bondarčuku, je bilo tudi nekaj vidnih zgodovinarjev, ki so proučili na tone zgodovinskih dokumentov in drugega materiala, začenši z zgodovinskimi podatki o posameznih bitkah, do podrobnih podatkov o uniformah in oblekah v dobi Napoleonovega pohoda na Moskvo.

Strokovnjaki so «prekopali» sovjetske zgodovinske in vojaške muzeje, da bi prišli do izvirnih vzorcev tedanjih francoskih topov, mečev in drugih predmetov. Neki moskovski tekstilni inštitut je organizatorjem tega podviga dobavil izvirne vzorce tkanin, iz katerih so bile skrojene tedanje ruske in francoske uniforme, pa tudi civilna obleka tedanjih ruskih ljudi. Hkrati pa je isti inštitut dal organizatorjem tudi navodila, kako se morejo te tkanine danes tkati. Preko francoske nacionalne biblioteke v Parizu pa so organizatorji prišli tudi do not in partitur vojaških pesmi, ki so jih peli Napoleonovi vojaki. Celo note za bobnarske koračnice so po podobni poti dobili.

Preteklo zimo je režiser Bondarčuk odvedel vso svojo delovno ekipo v neki transkarpatski del Ukrajine, da bi tam uprizoril bitki pri Schoengrabnu in Austerlitzu, torej dve bitki, ki ju Tolstoj opisuje v začetnih odstavkih svojega romana. Več sto tovornjakov je porabil, da bi tisoče statistov prepeljal v kraj «bitke», več sto lesenih topov je predstavljajo do skrajnosti popolne kopije Napoleonovih in ruskih topov iz one dobe. Tisoči vojakov in konjenikov pa so bili oboroženi s sabljami iz posebne plastične snovi, ki se na zunaj zdi povsem enaka jeklu, ki pa ni nevarna. Zgodovinska točnost je bila izvedena do tolikšne mere, da so v bitko pri Schoengrabnu ruske vojaške čete vstopale s hitrostjo 75 korakov v minuti, francoske pa s hitrostjo 120 korakov v minuti, točno kot je to opisal Tolstoj.

Bondarčuk ima na voljo tudi posebno ekipo vojaških svetnikov, nekakšen svoj «generalni štab», ki ga vodi nihče drug kot general rdeče armade Kuracov, t. j. namestnik načelnika generalnega štaba sovjetske armade. Med Bondarčukovimi vojaškimi svetniki je tudi maršal Kiril Moskalenko, bivši poveljnik sovjetskih raketnih enot, ki je znan kot najboljši strokovnjak za rusko in napoleonsko topništvo iz l. 1812.

In vendar je najbolj zapletena sekvenca vsega tega filma prav bitka pri Borodinu. Bondarčuk je v začetku hotel poustvariti to bitko na kraju, kjer se je dejansko godila. Ko je obiskal to nekdanje bojišče, je videl, da je na njem več desetin velikih spomenikov, postavljenih borcem te bitke, ker pa so bili postavljeni po bitki, bi se na filmu torej ne smeli videti. Zato se je Bondarčuk odločil za neki drug kraj, ki je čudovito podoben kraju pri Borodinu, kjer je prišlo do zgodovinske bitke med Napoleonovo in rusko vojsko.

Bondarčukov film «Vojna in mir» bo eden najdaljših filmov, kar jih je bilo kdaj koli posnetih. Prikazoval se bo v štirih delih, v štirih epizodah, od katerih bo vsaka trajala po uro in pol, tako da bodo v kinematografih mogli film prikazati v štirih predstavah, ali pa v dveh predstavah po tri ure vsaka.

Toda ne smemo misliti, da je ruska verzija «Vojne in miru» prva, pač pa je to že tretja. Prvič je slovito Tolstojevo delo «Vojna in mir» spravila na platno neka ruska zasebna filmska družba že leta 1915., seveda je bil to še nemi film.

ČLOVEK POČASI VENDARLE SPOZNAVA BISTVO TVARINE

Čudovit življenjepis nekega atoma - recimo ogljikovega

Tri razvojne faze, od mlade zvezde, dokler ni prispel na Zemljo Milijarde let ponavljajoči se cikli - Relativna večnost atoma

Letošnjo nagrado «Bagutta» je dobil Tommaso Landolfi za svoj dnevnik «Rien va». Na sliki je s svojo družino v Sanremu, kjer po navadi živi

Od okoli sto raznih vrst atomov je povsem razumljivo, da se izbere tisti, ki ima največji vpliv na življenjski proces, to se pravi, da se izbere ogljikov atom, ker so celice vseh živih bitij polne ogljikovih atomov. V kolikor je doslej znano, ni življenja v vesolju brez teh atomov.

Od vseh atomov je najvažnejši atom, ki ga nahajamo v našem telesu in ki odloča o biološki dednosti. Ta atom mati prenese na svojega otroka v trenutku spočetja. Nihče še ne ve, kakšen je ta atom. Nihče ne ve, kakšen je sploh kakršen koli atom, kakšen je njegov videz, ker so vsi atomi premajhni, da bi jih mogli videti. Morda je bolje postaviti vprašanje: od česa sestoji atom ogljika in kako se njegovi deli «držijo skupaj».

Atom kakršne koli snovi je najmanjši delček, ki je značilen izključno za to snov. Toda vsi atomi — atomi vodika, kisika, zlata ali urana — so sestavljeni iz istih malih delcev. Od vseh sestavnih delcev so najvažnejši trije protoni (električno pozitivni), nevtroni (električno nevtralni) in elektroni (električno negativni).

Toda v bistvu imajo vsi atomi podobno strukturo. V središču je določeno jedro, ki ga tvorita ali tvorijo protoni in nevtroni, ki so trdno povezani med seboj, v tem ko elektroni krožijo okoli jedra, podobno kot krožijo planeti okoli Sonca.

Atomi se razlikujejo med seboj edino po številu delcev, iz katerih so sestavljeni. Vsak atom ima svoje značilno število teh delcev. Tako n. pr. ima jedro vodika samo en proton, jedro helija ima dva itd., do konca seznama nekaj nad sto elementov. Jedro ogljika pride v tem seznamu na šesto mesto. Ima namreč šest protonov in po navadi šest nevtronov. Okoli jedra kroži šest elektronov. Ker je jedro pozitivno, eltrokoni pa so negativni, se med seboj privlačujejo in tako se vzdržuje atom kot celota.

Kakšna in katera je glavna značilnost ogljikovega atoma? Ali mora n. pr. imeti vseh šest elektronov? Ne, neki elektroni lahko «pobegnejo» in kljub temu jedro ostaja isto. Ni nujno celo, da je jedro sestavljeno iz točno šestih nevtronov, ker imamo tudi ogljikove izotope, ki imajo po enega ali celo dva odvisna nevtrona. Atom mora imeti samo šest protonov v svojem jedru in le v tem primeru gre za atom ogljika.

In kako je zgrajen ta atom ogljika? Je dobesedno spojen iz navedenih delcev? Da. Ta atom ima zelo čudno zgodovino. Davno, davno, preden je prišel na Zemljo v svojem kozmičnem potovanju iz nezkončnih razdalj, je nastal v treh fazah.

Rodil se je nekje na neki mladi zvezdi. Mlada zvezda je razžarjena masa vodika, to je protonov. Ker je zvezda zelo topla, krožijo protoni z velikansko brzino. Od časa do časa en proton trči ob drugega. Ko se to zgodi, eden od protonov izgubi svojo naelektrenost in se spremeni v nevtron. Ta dva protona, ki sta trčila drug ob drugega, nadaljujeta skupno kroženje kot eno jedro pod imenom težkega vodika. Pozneje se bo to jedro nekje «sestalo» še s kakim protonom in nevtronom in od tedaj ta «majhna skupnost» dveh protonov in dveh nevtronov postane jedro helija. To je prva faza porajanja težjih atomov.

Čez nekaj sto milijonov let bo zvezda, ki ni več tako mlada, spremenjena v helij. In sedaj se začenjajo trčenja helijevih atomov. Ko po trije atomi helija trčijo v istem trenutku, nastane druga faza pri porajanju jedra ogljika.

Preostaja nam še, ogledati si, kako je atom ogljika prispel do Zemlje. Čim bolj se neka zvezda stara, tem več težkih atomov je v njej, dokler zvezda ne eksplodira. Razni atomi, med katerimi so tudi vodikovi se razletijo po vesolju in se tako mešajo z atomi vodika, ki izpolnjujejo vesolje. Pozneje, ko se od tega vodika formira nova zvezda, potegne za seboj tudi druge atome in s tem tudi ogljikove. Tako se je n. pr. formiralo tudi naše Sonce pred tremi ali štirimi milijardami let. Pozneje se je zaradi nekega dogodka naša Zemlja, kot tudi drugi planeti, odtrgala od Sonca in ko se je ohladila, je postala to, kar je danes. S tem se je uresničila tudi tretja faza porajanja ogljikovega atoma.

Vse od tedaj se ti atomi niso spremenili niti za dlako. Oni so bili delci mnogih, neštetih različnih stvari, živih ali mrtvih, vendar so vedno ostali isti. Nekoč so mogli biti n. pr. del diamanta — čisti kristal ogljika je namreč diamant. Posamezni ogljikov atom se je lahko pomešal z dvema atomoma kisika in je tako sestavil ogljikov dioksid. Ogljikov dioksid je prišel v neki list, v neko rastlino in se spremenil v sladkor. Rastlino je pojedlo neko govedo in nekdo od naših davnih prednikov je z delcem tega goveda v obliki pečenke ali česa drugega, vnesel vase oni atom ogljika.

Ko človek umre, vrne ta atom ogljika Zemlji, od koder ga je preko rastline in goveda dobil. In tako se ves proces ponavlja in ponavlja: zemlja, rastline, žival, človek. Ko naslednji krat pride atom v naše telo, je to že lahko nekdanji delček neke kosti, delček nekega nohta na mezincu, ali neke dlake odnosno kocine. Lahko pa ta atom postane tudi ogljikov dioksid in prispe v naša pljuča z dihanjem.

V neki daljni bodočnosti more ogljikov atom, ki ga sedaj vdihnemo, priti v krvni obtok neke živali, ki je sedaj še ni. Ali pa more isti atom priti ponovno v zemljo in ostati v nekem mineralu milijone let. Pozneje pa se more isti atom spet vrniti po običajnem procesu v neko živo bitje.

Ali ta ciklus traja večno? Za sedaj tega nihče ne ve, nihče na to vprašanje ne more dati odgovora. Če pa je ta atom v neštetih dosedanjih ciklusih skozi nekaj milijard let ostal isti in nespremenjen, ni nikakega razloga, da bi ne ostal tak v bodoče. Celo v primeru, če bi Sonce našo Zemljo «spražilo», jo namreč popolnoma ožgalo in na njej vse kar je živega uničilo, bi se ta atom, bi se ti atomi ponovno vrnili v vesolje in se z drugimi atomi strnili v neko novo mlado zvezdo.

Samo v zvezdi se more atom spremeniti, more spremeniti svojo strukturo in postati kaj drugega. Samo v zvezdi more atom trčiti z drugim atomom in postati del novega atoma. In le v tem primeru je nekega atoma konec. Toda le kot takšnega atoma, ker postane ta atom del drugega, povsem različnega atoma, kajti od tedaj dalje, on živi kot delček atoma, po navadi težjega, pa tudi lažjega atoma z večjim ali z manjšim številom osnovnih delcev, ki ga sestavljajo, torej povsem drugačnega atoma.

(Science and Life)

«Solženicin je dokazal da zasluži biti član komunistične partije»

MOSKVA, 7. — Roman «En dan Ivana Denisoviča» sovjetskega pisatelja Solženicina ni le v liniji z vsemi kanoni velikega slovstva, pač pa ima tudi svojo posebno vrednost ter politični in socialni pomen. Tako zatrjuje v januarski številki revije «Novi mir» V. Lakšin v članku, ki nosi naslov «Ivan Denisovič, njegovi prijatelji in sovražniki».

Kot je znano, govori roman o življenju v koncentracijskih taboriščih v stalinski dobi. Izšel je v novembru 1962. leta v reviji «Novi mir» in tedaj vzbudil veliko zanimanje tako kot literarno delo, kot tudi zaradi tega, ker so — po poročilu Hruščova na XX. kongresu sovjetske partije tokrat prvič prišle na dan strahote taborišč iz Stalinove dobe.

Toda knjiga je izšla prav v dobi, ko je sovjetsko kulturno in umetniško življenje preživljalo določeno krizo, kajti tedaj so se začele ostre polemike glede tega, češ da se umetnost ločuje od «socialističnega realizma», torej od edine umetniške izrazne oblike, ki jo je KP Sovjetske zveze sprejemala.

V polemiko je bil tedaj vpleten sam Solženicin, vendar ne toliko zaradi svojega romana, pač pa zaradi nekih drugih poznejših zgodb, ki so jim v splošnem očitali, da so formalistične. Nato se je vzdušje nekoliko pomirilo in med tem so prišli ponovno do veljave nekateri pisatelji in umetniki nasploh, ki so bili prej tarča ostrih napadov. V tem vzdušju se je govorilo tudi o tem, da bi bilo Solženicinov roman pametno nagraditi z Leninovo nagrado za slovstvo.

Sedanji članek Lakšina pa se, kot menijo, nanaša predvsem na tiste predstavnike bolj konservativnih literarnih tokov sovjetskega slovstva, ki so bili nekoč glasniki polemike proti novatorjem v umetnosti.

Ko navaja pozitivno sodbo Hruščova o romanu, kritik zatrjuje, da je Solženicin dokazal, da je umetnik, ki zasluži biti član Komunistične partije. Objava dela pa je bila z druge strani sprejeta kot ponovno potrdilo volje sovjetske partije, da bi bilo treba za vedno prenehati z ilegalnostmi, ki so bile v navadi v temni preteklosti.

Nastop junaka, kakršen je Ivan Denisovič — zatrjuje članek — je eden izmed dokazov nadaljnje demokratizacije v sovjetskem slovstvu po XX. kongresu in hkrati dokaz ponovnega zbližanja slovstva z življenjem naroda. Čehov je rekel, da je laže govoriti o Sokratu kot pa o nekem dekletu ali kuharici. Izkušnje kažejo, da je laže pisati o nekem akademiku, o neki vidni osebnosti, o vodilnih kadrih v delavnicah in tovarnah kot pa o nekem Ivanu Denisoviču. V dobi kulta osebnosti so se mnogi pisatelji navadili, zanimati se bolj za to, kaj se je dogajalo v vodstvih kolhozov, kot pa o tem, kaj se je dogajalo v domovih kolhoznikov. Morda je zaradi tega slika, ki jo je prikazal Solženicin o življenju preprostega človeka, za kritike nekakšna nevarna novost. Plemenitost Solženicina kot umetnika — pravi Lakšin — pa je prav v dejstvu, da v njem ni psevdo ljudskega sentimentalizma, niti prisilnega idealiziranja oseb.

Ko razkrinkuje protizakonitosti, ki so bile možne v stalinski dobi in ki so v nasprotju s prirodo socializma, Lakšin piše, da zgodba odklanja takšen odnos do ljudstva, odnos, ki temelji na kultu osebnosti. Stalin se je oddaljeval od ljudstva, in ga tudi zaničeval. Partija pa, ki je ponovno vzpostavila socialistično zakonitost in leninska pravila družbenega življenja, je tudi konceptu ljudskosti dala nov pomen. S tega vidika je zgodba Solženicina pomemben dogodek.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zaradi nekega vašega nejasnega stališča bo prišlo do nesporazuma med vami in sodelavci. Skušajte biti popustljivi kar zadeva nekatere manjše stvari.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Postavite se po robu poslovnim nasprotnikom z nenadnimi ukrepi. Bodite bolj iskreni do svojega okolja.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Stvari se razvijajo na najboljši način, vendar ne počivajte na lovorikah. Odpravite vse dvome v zvezi z osebo, ki jo ljubite.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Predočite svojim sodelavcem dejansko stanje doslej opravljenega dela. Bodite ljubeznivi do neke mlade osebe.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne lotite se dela, ki nanj še niste pripravljeni. Skrbi v zvezi z neko drago osebo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Bodite natančni, kar zadeva neko tehnično delo, ker se vam obeta precejšen dobiček. Povsem tuje osebe bodo sprejele neki vaš načrt.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Z nekoliko večjim naporom boste docela kos neki težji situaciji. Na vsak način obvarujte svojo družino pred tujimi vplivi.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Skušajte se izvleči iz neke zapletene situacije in bolje usmeriti svojo dejavnost. Bodite bolj vljudni z nekom, ki je tega vreden.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Vnesite v svoje delo nekatere novosti, vendar ne brez objektivne ocene. S tujimi ljudmi ne imejte pretesnih zvez.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Danes lahko v svojem poslovanju nekoliko tvegate. Sprejmite to, kar vam je iskreno ponujeno.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Lahko uresničite izredno obsežen in važen načrt, vendar je za to potrebno precej poguma. Storite prvi korak, da bi prišlo do neke pomiritve.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Podprite svojo zahtevo z nekim priporočilom. Ne bodite sebični in skušajte deliti svoje veselje z nekom, ki vas ljubi.

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 8. FEBRUARJA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slov. pesmi; 11.45 Naš juke-box; 12.15 Turistični razgledi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.40 Trio Los Paraguayos; 15.00 «Volan», oddaja za avtomobiliste; 15.30 «Visoka pesem», igra v petih dejanjih; 16.40 Mali koncert; 17.20 Vatikanski koncil; 17.30 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Iz zgodovine slov. književnosti; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Pojeta Miranda Martino in N. Arigliano; 19.15 «Ob Prešernovem dnevu»; 19.45 Kitare in ritmi; 20.00 Športna tribuna; 20.45 Zbor «Vinko Vodopivec»; 21.00 Za smeh in dobro voljo; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Godalni orkestri; 22.55 Sodobna simf. glasba.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Operetni program; 13.35 Eno uro v diskoteki; 14.25 Dardi: «Tržaška razmišljanja o habsburškem mitu»; 14.35 Ritmi; 14.45 Dantejev «Raj».

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Ritmi; 14.00 Popevke; 14.30 Kulturni zapiski; 14.40 Gorenjski fantje; 15.30 Zabavna glasba; 16.15 Pevci na odru; 16.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Album klasikov; 17.00 Izbrali ste; 17.40 Jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Arsen Dedić; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.25 Naš jutranji pozdrav; 8.50 Strani iz albuma; 9.15 Pesmi; 10.00 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. pesmi in plesi; 11.30 Simf. glasba; 13.25 Večni motivi; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.45 Jutrišnji šport; 16.00 Oddaja za bolnike; 16.30 Operna glasba s plošč; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.30 Olimpijske igre; 17.35 Koncert za mladino; 20.25 N. Hawthorne: «Mladi gospod Brown»; 21.30 Ital. pesmi in melodije; 22.00 D'Annunziovo življenje; 22.30 Ples.

II. program

7.35 Jutranja glasba; 8.35 Poje Claudio Villa; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Ritem in fantazija; 10.35 Nove ital. pesmi; 11.00 Vesela glasba; 12.05 Orkestri; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.15 Najnovejše plošče; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 17.05 in 17.40 Ples; 17.35 Izžrebanje loterije; 18.35 Vaši izbranci; 19.50 Olimpijske igre; 20.35 Srečanje z opero.

III. program

18.30 Likovna umetnost; 18.45 Malipierove skladbe; 19.00 Prejeli smo; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Schumanovi intermezzi; 21.20 Francoski pesniki; 21.30 Koncert.

Slovenija

6.10 Napotki za turiste; 6.20 Angleščina; 6.45 Pregled športnih prireditev; 8.05 Vedre melodije; 8.55 Radijska šola; 9.25 Mladina poje; 9.45 Zabavna glasba; 10.15 Nekaj domačih; 10.35 Zborovske skladbe; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.25 Zabavna glasba; 13.30 Glasbeni sejem; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Skladbe in pesnitve F. Prešerna; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Pesmi jug. narodov; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Zimske olimpijske igre; 18.30 Zabavna glasba; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 «Iščemo nove talente»; 21.00 Sobotni ples; 22.10 Oddaja za izseljence; 23.05 Prijeten konec tedna.

Ital. televizija

Od 8.30 do 14.15 Šola; 14.40 Zimske olimpijske igre; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.20 Oddaja za delavce; 19.40 Sedem dni v parlamentu; 20.00 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Anna Moffo show; 22.05 Knjižne novosti; 23.05 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Potovanje v Latinsko Ameriko; 22.05 Zimske olimpijske igre; 23.05 Šport.

Jug. televizija

8.55 Olimpijske igre: štafeta 4x10 km za moške; 11.55 Slalom za moške — prenos iz Innsbrucka; 16.50 Poročila; 17.00 Olimpijske igre: hokej Kanada : SZ; 19.00 TV obzornik; 19.20 Ekspedicija; 19.45 Filmski pregled iz Innsbrucka; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Olimpijske igre: Češkoslovaška : Švedska; 22.00 «Ogledalo državljana Pokornega» — humoristična oddaja; 23.00 «Dvojni partnerji» film, 23.30 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6 stopinj, najnižja 0,7, ob 19. uri 3,2, vlaga 29-odst., zračni tlak 10.34,9 narašča, veter 6 km vzhodni, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 7,2.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 8. februarja Janez
Sonce vzide ob 7,19 in zatone ob 17,20. Dolžina dneva 10,10. Luna vzide ob 3,27 in zatone ob 12,40.
Jutri, NEDELJA, 9. februarja Polona

VČERAJ NA TRŽAŠKEM ŽUPANSTVU

Sestanek pripravljalnega značaja za gradnjo avto ceste Videm-Trbiž

Prihodnji sestanek bo v petek v Vidmu, ko se bodo dokončno sporazumeli glede osnovnega načrta - Zanimanje avstrijskih krogov za to novo moderno prometno žilo

Včeraj dopoldne je bil na tržaškem županstvu napovedani sestanek v zvezi z načrtom za gradnjo avto ceste Videm-Trbiž. Sestanka so se na pobudo tržaške občinske uprave udeležili tržaški župan dr. Franzil, pokrajinski odbornik za javna dela dr. Sferco, ki je nadomestoval predsednika dr. Deliseja, videmski župan prof. Cadetto, predsednik videmske pokrajine prof. Burtolo, goriški župan dr. Galarotti, predsednik goriške pokrajine dr. Chientaroli, en občinski in en pokrajinski odbornik iz Benetk ter predstavnika ustanove «Avtovie Venete» inž. Visentin in inž. Colautti.

Včerajšnji sestanek je bil bolj pripravljalnega značaja. Zato še ni prišlo do konkretnih zaključkov v zvezi z gradnjo nove avto ceste. Dogovorili pa so se, da se bodo ponovno sestali prihodnji petek, in sicer v Vidmu, kjer se bodo skupno s predstavniki še drugih zainteresiranih ustanov dokončno dogovorili glede osnovnega načrta za gradnjo nove avto ceste, da ga bodo lahko osrednje oblasti pravočasno vključile v vsedržavni načrt za gradnjo avto cest.

Na sestanku so prisotni še posebno poudarili važnost te nove cestne prometne zveze z Avstrijo. Že mnogo let se govori o potrebi po gradnji nove avto ceste, ki naj bi vezala Trst in celotno deželo z avstrijskim zaledjem. Sedanja cesta je že preživela svojo nalogo in je postala preozka ter ne zmore več naraščajočega turističnega in blagovnega avtomobilskega prometa. Znano je, da so za to avto cesto zainteresirani tudi Avstrijci, saj so že neštetokrat na raznih srečanjih s tržaškimi gospodarstveniki načeli to vprašanje, ki jih neposredno zanima. Znano je tudi, da gradijo v Avstriji novo avto cesto od Dunaja proti Celovcu in italijanski meji.

Tržaški, goriški in videmski prizadeti krogi menijo, da je sedaj najbolj ugoden čas, da se to vprašanje načne in da se ga tudi konkretno izvrši. Sedaj so v teku nekatera važna dela za gradnjo nove avto ceste Trst-Benetke. Z gradnjo avto ceste Videm-Trbiž pa bi bilo celotno severno italijansko omrežje avto cest neposredno povezano z Avstrijo, se pravi s Srednjo Evropo, od koder prihaja v Italijo na milijone turistov, hkrati pa se blagovni cestni promet zlasti iz Avstrije v Trst stalno veča. Vsi ti pogoji bi morali odločujoče vplivati na osrednje odgovorne oblasti, od katerih je odvisno, da bo zamisel, o kateri so včeraj razpravljali na tržaškem županstvu, čimprej uresničena v korist ne samo tržaškega in deželnega gospodarstva, ampak celotnega italijanskega gospodarstva.

Jutri začetek stavke avtobusnih uslužbencev

Jutri se prične tridnevna stavka uslužbencev avtobusnih podjetij. Zaradi stavke bo ustavljen ves avtobusni promet na mestnih progah, na medkrajevnih progah in tudi z inozemstvom. Ker pa gre za zasebna podjetja, bodo seveda vozili vsi avtobusi mestnega podjetja Acegat. Zaradi stavke odpadejo tudi izleti, ki jih prirejajo razne potovalne agencije, kot se je že zgodilo ob zadnji stavki v nedeljo 19. januarja.

Zavoljo stavke bodo zlasti prizadeti ljudje iz okolice, ki delajo v mestu ali pa imajo v njem razne opravke. Ti ljudje pa se morajo zavedati, da nosijo vso krivdo za to delodajalci, ki nočejo priznati uslužbencem njihovih upravičenih zahtev. Te se tičejo predvsem skrajšanja delovnega urnika, ki je zelo naporen. Malo ljudi namreč ve, da dela večino šoferjev in sprevodnikov avtobusov na daljših progah po 15 ur na dan. Presledek med prihodi in odhodi avtobusov se namreč ne more smatrati za počitek.

Tehnični in drugi uslužbenci radia in televizije so stavkali tudi včeraj, zaradi česar so bile oddaje skrčene. Med drugim niso oddajali krajevnih poročil, katera so nadomestili z glasbo na ploščah.

DA SE NE PONOVI ŽALITEV OD SV. ANE

Kako bo z napisi na spomenikih padlim vojnim žrtvam na Opčinah?

Grobišča so že pripravljena, vendar kamnosek ne more še postaviti plošč, ker še ni dobil besedila za napise - Vse pristojne oblasti se izmikajo jasnemu odgovoru

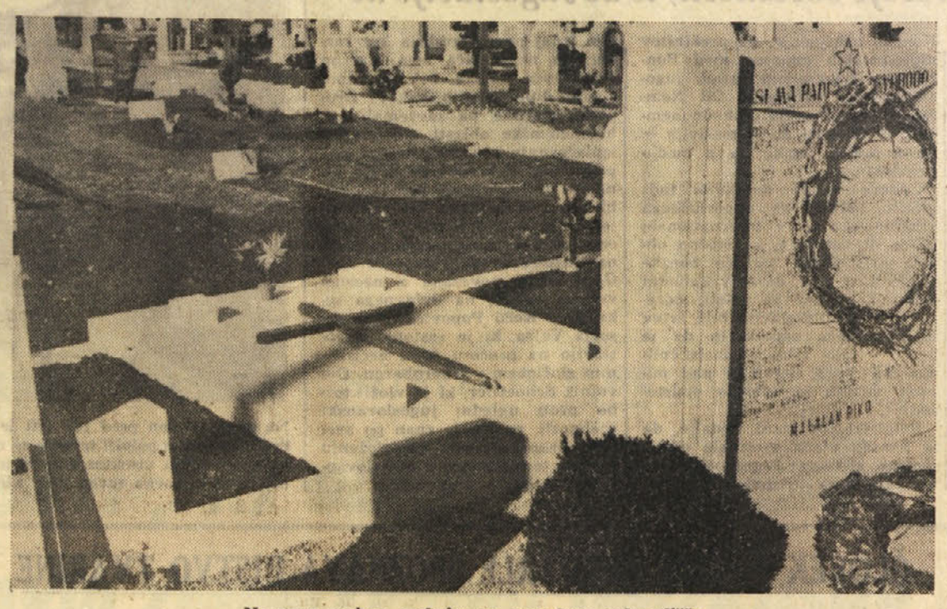

Na novo urejena grobnica na openskem pokopališču

Že pred dobrim tednom so delavci podjetja Hirsch po naročilu tržaške občine uredili, a še ne dokončali, na openskem pokopališču tri grobnice za žrtve vojne. Takoj za spomenikom padlim partizanom z Opčin, od Banov in Ferlugov, ki so ga že pred leti postavili domačini, je sedaj zgrajena, skupna grobnica partizanov, ki so padli v ostrih bojih pri Opčinah v zadnjih dneh vojne leta 1945. Kakor je znano, so bile borbe med zelo močno nemško posadko in enotami narodnoosvobodilne vojske zelo hude prav na Opčinah. Grobovi nekaterih teh padlih borcev so bili do sedaj ločeni, zdaj pa so posmrtne ostanke prekopali in jih položili v to skupno grobnico. Domačini so že leta 1945 postavili pri teh grobovih križ z napisom «Slava padlim junakom 1.5.1945.»

Občine so bile leta 1944 močno bombardirane in je takrat zgubilo življenje večje število domačinov. Tudi za te žrtve vojne je zdaj urejena skupna grobnica. Napis na skupnem grobu teh žrtev je bil do sedaj: «Pokojnim žrtvam bombardiranja 20. aprila 1944». Medtem ko je prva nova grobnica, kakor smo že omenili, tik ob spomeniku padlim domačim borcem, sta grobnici za žrtve bombnega napada in za neznane žrtve vojne nekoliko bolj v ozadju na levi strani pokopališča.

V tretji novi grobnici so posmrtni ostanki neznanih žrtev vojne, civilistov in morda tudi borcev, katerih trupla so našli po končani vojni v okolici Opčin. Stari napis na njihovem dosedanjem grobu se glasi: «Pokojnim vojnim žrtvam 1945».

Grobnice so v glavnem zgrajene in imajo po načrtu pravokotno obliko z nizko marmornato ploščadjo, na kateri so nosilni podstavki. Na teh bo slonela debela marmornata plošča z napisom. Teh plošč niso še postavili in zaradi tega grobnice niso še dokončane.

Openci se sprašujejo, kaj se je zgodilo, da je delo obtičalo. Pozanimali smo se pri podjetju Hirsch, kjer smo videli plošče, ki so še brez napisov. Podjetnik nam je na zadevno vprašanje odgovoril, da ne more dokončati dela, ker do sedaj ni še dobil besedila za napise.

Nato smo se obrnili za pojasnila na občino, toda nihče nam ni vedel povedati, zakaj ni še zadevnega besedila.

Pri tem smo slišali razna ugibanja. Močno se domneva, da se na občinski upravi ne morejo še odločiti, kakšen naj bi bil napis; samo v italijanščini, dvojezičem, ali samo v slovenščini.

Po izkušnjah z napisom na nagrobnem spomeniku na pokopališču pri Sv. Ani, se nam vsiljuje sum, da bi nekateri gospodje hoteli spet žaliti spomin padlih samo z italijanskim besedilom, a jim to ne uspe. Z druge strani pa se čudimo, da pristojni organi na občinski upravi še kolebajo in ne najdejo toliko moralnega poguma, da bi določili besedilo napisa v duhu idealov, za katere so se pokojni borili in padli, in tudi v njihovem materinem jeziku.

Osumljena tatvine v ljudskem prenočišču

Agenti s komisariata Stare mitnice so predvčerajšnjim zaključili preiskavo v zvezi s tatvino, ki jo je pred dnevi utrpel 30-letni Bruno Zigante, ki prenočuje v Ul. Pondares 5 in prijavili sodišču dva osumljenca. Kot smo poročali predvčerajšnjim je Zigante prijavil agentom, da so ga med spanjem okradli. Neznanci so mu tedaj odnesli plašč, transistor in listnico, v kateri je hranil nekaj nad 60.000 lir.

Med preiskavo so agenti ugotovili, da sta tisti večer dva gosta prenočišča in sicer 30-letni Angelo Flego in 44-letni Gino Comparini zapustila prenočišče nekaj minut po 1 uri in se nista več vrnila. To se je agentom zdelo sumljivo in so začeli iskati Flega. Našli so ga predvčerajšnjim zjutraj v neki gostilni, kjer se je že opil. Ko so ga prijeli, se je Flego užaljeno začel braniti, da ni zakrivil tatvine in celo ozmerjal agente. To ga je seveda pokopalo, spremili so ga na komisariat, kjer so ga še zaslišali, potem pa tudi aretirali in prijavili sodišču zaradi suma, da je tatvino izvršil, zaradi pijanosti in upiranja javnim funkcionarjem.

Tudi Comparinija so agenti našli istega dne popoldne, bil pa je bolj previden in ni začel zmerjati. Tudi njega so prijavili sodišču pod isto obtožbo kot Flega, vendar so ga pustili na začasni svobodi.

Nezgoda v telovadnici

Med igranjem košarke se je včeraj v šolski telovadnici ponesrečil 17-letni dijak Luciano Manzon iz Ul. dei Porta 4. Ker se je nerodno prestopil, je izgubil ravnotežje in padel ter si pri tem zlomil desni nart. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer se bo na ortopedskem oddelku moral zdraviti 20 dni.

«Moč usode» v dobri uprizoritvi

Po precej dolgem presledku se je z včerajšnjo gala predstavo (kar pa se ni opazilo) pričel drugi del operne sezone v gledališču «Verdi». Občinstvo, ki je napolnilo gledališče, je imelo priložnost prisostvovati dobro pripravljeni, čeprav v začetku nekoliko nesproščeni uprizoritvi Verdijeve opere «Moč usode».

Marcella De Osma, Anna Maria Rota, Luigi Ottolini, Nicola Zaccaria in Licinio Montefusco so prispevali glavni delež k lepemu uspehu predstave.

Med tednom bomo o tej uprizoritvi še kaj napisali.

Prosvetno društvo «IVAN CANKAR» Ul. Montecchi 6/IV. vabi člane in simpatizerje na «DRUŽABNI VEČER» ki bo danes 8. t. m. ob 21. uri v društvenih prostorih.

Rezerviranje miz danes 7. t.m. od 19. do 20. ure na sedežu društva.

Vljudno vabljeni!

P. d. «Ivan Cankar» vabi tudi na otroški «LILA PLES», ki bo v torek, 11. t. m. od 16. ure dalje v društvenih prostorih

Otroško pustno rajanje v kraljestvu palčkov

Hej zavriskajmo veseli
na otroškem rajanju: ahoj!
Z vilami in palčki bomo se vrteli,
sestrica in bratec brž z menoj!

Slovensko gledališče prireja v nedeljo 9. februarja ob 15,30 v dvorani na stadionu 1. maja, Vrdelska cesta 7 otroško pustno rajanje. Palčki in vile bodo rajali z otroci, plesi in zabavne igre jih bodo pa razveseljevale. Zato ne pozabite in prihitite na to rajanje. Rezervacija miz v petek in soboto v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20, prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom v dvorani na stadionu «1. maj».

PUST V NABREŽINI

ORKESTER «KOMET» bo priredil v prostorih prosvetnega društva «I. GRUDEN» v Nabrežini pustni ples 11. februarja.

Vabljeni vsi!

Razna obvestila

Prosvetno društvo Slavko Skamperle priredi «Osnovne tečaje o fotografiji». Tečaji bodo vsako sredo ob 20.30. Pričeli bodo 13. februarja točno ob napovedani uri. Vabljeni vsi ljubitelji fotografske umetnosti.

* * *

V torek 11. t.m. z začetkom ob 15. uri pa do 19. ure otroški pustni ples v maskah, od 21. do 4. ure zjutraj pa veliki pustni ples v dvorani v Ul. Madonnina 19 z vhodom iz Ul. Capitolina 3.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Kristine Hrešćak daruje Dora Rapotec 1.500 lir za Dijaško Matico.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. februarja se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

Umrli so: 74-letni Giuseppe Gorian, 55-letni Marcello Sbrocchi, 57-letna Maria Rizzato vd. Terzoli, 63-letni Giuseppe Taber, 75-letni Guido Tinti, 21-letni Renato Preto, 63-letni Marcello Skerlavaj, 86-letna Matilde Tolusso vd. Tommasini, 75-letni Angelo Cociancich, 73-letna Stefania Smerdu, 79-letni Casimiro Iacuzzo, 89-letni Pietro Loperfido, 78-letni Giovanni Giraldi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN 3.2.-9.2.

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7, Centauro, Ul. Buonarroti 11, Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26, Mizzan, Trg Venezia 2, Barbo-Carniel, Trg. Garibaldi 4, de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Vielmetti, Trg della Borsa 12, Miani, Drevored Miramare 117.

NOCNA SLUŽBA LEKARN 3.2.-9.2.

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7, Centauro, Ul. Buonarroti 11, Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26, Mizzan, Trg Venezia 2.

Z motofurgonom trčil v ustavljeni tovornik

Na trbiški cesti se je včeraj zjutraj dogodila prometna nesreča, pri kateri se je ponesrečil 36-letni šofer Attilio Brattoni s Proseka 381. Brattoni je vozil svoj motorni tovornik TS 37342 proti Proseku, ko je iz neznanih razlogov, kilometer pred stavbo mitnice na Opčinah, trčil v tovornik, ki je stal na desni strani ceste. Pri trčenju je motofurgon utrpel precejšnjo škodo, Brattoni pa si je zlomil levo nogo in se ranil po nosu. Čeprav je bil hudo ranjen je Brattoni najprej odklonil zdravniško pomoč in izrazil željo, da bi odšel domov, vendar je nekaj ur kasneje še enkrat poklical rešilni avto RK s katerim so ga prepeljali v bolnišnico. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 40 dneh.

Gledališča

VERDI

Jutri ob 16. uri za dnevni red v vseh prostorih druga predstava Verdijeve opere «Moč usode» z istimi nastopajočimi kot pri prvi predstavi. Dirigent Bruno Bartoletti. Nadaljuje se prodaja vstopnic.

Kino

Nazionale 16.00 «Tom Jones». Technicolor. Albert Finney, Susannah York. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 15.30 «Sandokan la tigre di Monpracem» Technicolor. Steve Reeves.
Excelsior 15.30 «Una domenica a New York». Prepovedano mladini.
Fenice 15.30 «Frenesia dell'estate». Vittorio Gassman, Sandra Milo, Michele Mercier.
Grattacielo 16.00 «Sedotta e abbandonata». Stefania Sandrelli, Saro Urzi.
Supercinema 16.00 «L'idolo di Acapulco». Elwis Presley. Technicolor.
Alabarda 16.00 «La noia». Catherine Spaak, Horst Bucholtz. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Obiettivo ragazze» Technicolor. Tony Renis.
Aurora 16.30 «Il re del sole».
Cristallo 16.00 «Pinocchio» Walt Disneyjev Technicolor.
Capitol 16.00 «Sciarada». Technicolor. Gary Grant, Audre Hepburn.
Garibaldi 16.00 «La guerra dei bottoni». Andre Gaurton.
Massimo 16.00 «I 10 gladiatori» Colorscope. Roger Browne.
Impero 16.00 «Donne senza paradiso». Prepovedano mladini.
Moderno 16.00 «Pranzo di pasqua» Charlton Heston Elsa Martinelli. Prepovedano mladini.
Astoria 16.30 «Taras figlio di Attila». Technicolor.
Astra 16.30 «Joselito ed i due monelli».
Vittorio Veneto 16.00 «L'attico». Daniela Rocca, Thomas Milian. Prepovedano mladini.
Abbazia 16.00 «Una ragazza chiamata Tamiko». Lavrence Harwey. Technicolor.
Ideale 16.00 «La veglia delle aquile. Technicolor. Rock Hudson.
Marconi 16.00 «Il re di Roma». Cinemascope. Technicolor. Jean Pierre Cassel, J. Marais, G. Marchal.
Skedenj 16.00 «Oggi a Berlino». Helmut Griem, Nana Osten.

Športno združenje **BOR** TRST vabi na

veliki pustni ples

ki bo na pustni torek 11 februarja 1964 v dvorani stadiona pri Sv. Ivanu v Trstu, Vrdelska cesta 7 od 21. do 4. ure zjutraj

Igra orkester NOMADI

Rezerviranje miz je v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20 od danes 8. t. m. in ponedeljek 10. t. m. do 13. ure.

MLADINA IZ VEL. REPNA priredi **kulturno zabavni večer** ki bo danes 8. t.m. z začetkom ob 20. uri v dvorani gostilne Križman št. 76.

Vljudno vabljeni!

VESELO PUSTOVANJE SPDT

Na pustni ponedeljek ob 9. uri zvečer priredi SPDT za planince veselo pustno rajanje v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

Vabljeni planinci in znanci!

★ PUST v ○ ŠKEDNJU ☆ 1964

VOZOVI-MAŠKARE-GODBA

Pustni ples

igral bo kvintet orkestra «MIRAMAR» v prijetni dvorani kina Skedenj

DANES 8. februarja od 21. do 4. ure
(Veglione) nočni ples

V nedeljo, 9. februarja od 15.30 do 17.30
(Ballo delle bambole) ples lutk

od 21. do 2. ure
(Veglioncino) večerna zabava

V ponedeljek, 10. februarja od 21. do 2. ure
(Veglioncino) večerna zabava

V torek, 11. februarja od 21. do 4. ure
(Veglionissimo) nočni ples

VSTOPNINA: moški 600; ženske 400 lir

Postrežba bar - Cotillons

Rezervacija miz v kino dvorani Skedenj eno uro pred začetkom.

V sredo, 12. februarja velika ceremonija - pokop Pusta

USPELA 48-URNA STAVKA KEMIČNIH DELAVCEV

Velike razlike med zahtevami delavcev in ponudbami delodajalcev

Delodajalci pristajajo v načelu na pogajanja po podjetjih, vendar jih hočejo omejiti na najmanjši obseg

Danees ob 6. uri zjutraj se konča 48-urna stavka kemičnih delavcev, ki se je je udeležilo po vsej državi okrog 200.000 delavcev. V Trstu je prišlo v poštev le okrog 650 delavcev in uradnikov. Kot prvi dan so se delavci tudi včeraj udeležili stavke stoodstotno.

Sindikati so napovedali stavko, ker so se razbila pogajanja za sklenitev nove delovne pogodbe zaradi nepopustljivosti delodajalcev, ki pa so trdili, da so vsega krivi sindikati. Če pa primerjamo stališča obeh strank, vidimo, da so bili delodajalci pripravljeni priznati delavcem le nekaj drobtinic. Glavne zahteve sindikatov se tičejo pogajanja na ravni podjetij, zvišanja mezd in plač, kvalifikacij, periodičnih poviškov delavcem, skrčenja delovnega urnika, dopustov, pokojnin, bolezni in nesreč na delu.

Kar se pogajanj po podjetjih tiče, zahtevajo sindikati popolno soodločanje pri proizvodnih nagradah, ukrepih za zaščito zdravja na delu, spopolnitvi kvalifikacij, plačah, akordih itd. Glede tega je osnovna zahteva sindikatov, da mora biti proizvodna nagrada spremenljiva ter se ne sme vezati vnaprej. Delodajalci pristajajo sicer v teoriji na pogajanja s sindikati po podjetjih, vendar hočejo skrčiti njihov obseg na minimum. Zlasti kar se tiče proizvodnih nagrad, zahtevajo, da se določi zanje nekak vsedržavni kalup, po katerem naj se uravnavajo v vseh podjetjih. Edina koncesija delodajalcev je, naj postanejo po vseh tovarnah obvezni odbori za zaščito in varnost delavcev na delu.

Sindikati zahtevajo dejansko zvišanje plač za 20 odstotkov, pri čemer se ne smejo absorbirati razna izboljšanja, ki so jih dosegli delavci od sklenitve prejšnje pogodbe dalje. Nadalje zahtevajo, da se izboljša delavcem, ki delajo v izmenah, posebna doklada. Delodajalci pa hočejo priznati le 10 odstotkov poviška s pogojem, da se od tega odbijejo vsi poviški, doseženi izven pogodbe. Razen tega nočejo ničesar priznati delavcem, ki delajo v izmenah.

Glede kvalifikacij zahtevajo sindikati med drugim, da se prilagodijo sedanjemu načinu proizvodnje ter da se določijo bolj pravična sorazmerja plač med raznimi kategorijami, tako da se bo v plačah zrcalila nagrada za vrsto in kakovost opravljenega dela. Delodajalci pa nočejo preurediti kvalifikacije, da bi ustrezala sedanjim opravilom ter hočejo ohraniti zastarelo klasifikacijo, kot da ne bi bilo v več desetletjih nobenih sprememb.

Sindikati zahtevajo znatne periodične poviške za delavce, ki naj bi veljali tudi vzvratno za določeno dobo. Delodajalci pristajajo na te poviške, hočejo pa omejiti njih število in obseg. Kar se tiče delovnega urnika, ki traja sedaj 46,5 ure na teden, zahtevajo sindikati, naj se zniža. Razen tega naj bi se nadurno delo štelo od novega tedenskega urnika navzgor. Delodajalci pa pristajajo le na neznatno skrčenje delovnega urnika in še to naj bi bilo postopno. Kar se tiče nadurnega dela, pa bi se smatralo za takšno le delo iznad 48 ur na teden.

Glede dopustov, pokojnin, bolezni in nesreč na delu zahtevajo sindikati, naj se delavcem sčasoma in postopoma priznajo enake pravice, kot jih uživajo uradniki, delodajalci pa vse te zahteve v celoti odklanjajo.

Obvestilo upokojencem

Patronat INCA-CGIL iz Ul. Zonta št. 2 ponovno obvešča vse tiste osebe, ki so bile od 1. julija 1920 do 28. februarja 1926 v odvisnem delovnem odnosu v pokrajinah Trst, Gorica, Pulj, Reka, Trident, Bocen in Zadar, da zapade 6. marca rok za vlaganje prošenj za doplačilo zavarovalnih prispevkov za pokojnine INPS za omenjeno razdobje.

Patronat opozarja zato delavce in nameščence, ki so bili zaposleni v letih 1920-1926 in so iz omenjenih pokrajin, pa naj so že upokojeni ali pa še v delovnem odnosu, da morajo takoj začeti z zbiranjem dokumentov, ako hočejo pravočasno vložiti prošnjo, da se jim prizna pravica do doplačila zavarovalnih prispevkov in s tem do pokojnine za omenjeno razdobje. Za vse informacije se lahko obrnejo na patronat.

Ustanavljanje podružnice konzorcija razlaščencev

V glavni dvorani krožka Circolo della Coltura e delle Arti se je sinoči sestalo veliko število lastnikov zemljišč in nepremičnin, ki bodo prizadeti zaradi gradnje krožne železnice. Sestanek je sklicalo vodstvo Vsedržavnega konzorcija razlaščencev, ki namerava ustanoviti tudi v Trstu svojo podružnico. Glavni tajnik konzorcija dr. Luigi Previdi je na kratko obrazložil zakonske predpise o razlastitvah in namen konzorcija ter njegovo delovanje v korist svojih članov. V glavnem je omenil razlastitve in škodo zaradi gradnje krožne železnice v Trstu, pripomnil pa je, da so v Trstu na dnevnem redu tudi razlastitve za druga javna koristna dela in da bo konzorcij ščitil tudi interese tistih svojih članov, ki bodo zaradi teh del prizadeti.

Začetek pogajanj za tekstilno stroko

Včeraj so se v prostorih Zveze industrijcev v Rimu začeli razgovori med predstavniki tekstilnih industrijcev in predstavniki sindikatov tekstilne stroke. Pri razgovorih so bili navzoči tudi zvezni predstavniki osrednje industrijske in osrednjih sindikalnih organizacij. Oo sestanka je prišlo na podlagi posredovanja ministra za delo. Na njem sta se obe stranki sporazumeli, da se bodo konkretna pogajanja pričela 14. t.m. in se nadaljevala 15. t.m. Prav tako so se tudi domenili o točkah, o katerih se bodo pogajali.

Nadaljevanje pogajanj za tranzit ČSSR

Med tržaškimi Javnimi skladišči in češkoslovaškim podjetjem Cehofracht se nadaljujejo pogajanja za obnovitev pogodbe o tranzitu češkoslovaškega blaga skozi Trst. Pogajanja so tudi s tehnične plati dokaj zapletena, saj zahtevajo preračunavanje obsežnih pristaniških tarif in bodo zato verjetno trajala še nekaj dni. Vendar pa se pričakuje, da se bodo zaključila do 12. februarja, ko se bodo v Trstu pričeli razgovori med predstavniki prizadetih železniških uprav o železniških tarifah za prevoz češkoslovaškega blaga skozi Trst.

Pes zakrivil padec mladega motorista

Na ortopedski oddelek bolnišnice so včeraj sprejeli 16-letnega dijaka Vania Luxicha iz Ul. dell'Acqua 5 zaradi zloma koželjnice. Luxich, ki bo okreval v 30 dneh, se je malo prej peljal s svojim mmotornim kolesom po Saliti Zugnano, ko mu je nenadoma pes presekal pot in povzročil njegov padec.

ŠE ENKRAT NEUSPEŠNA DRAŽBA ZA GRADNJO POMOLA ŠT. VII

Pozitivni napori in ukrepi vlade za okrepitev ladjedelniške dejavnosti

Predvideno je izplačilo državnega prispevka za gradnjo ladij, pripravljajo se ukrepi za modernizacijo nekaterih ladjedelnic in v izdelavi so načrti za gradnjo osmih velikih prefabriciranih ladij

V preteklem tednu so v Rimu reševali dve za tržaško gospodarstvo izredno pomembni vprašanji. Žal pa so dobri izgledi za rešitev samo enega: okrepitve ladjedelniške dejavnosti, medtem ko nič ne kaže, da bo mogoče pričeti ponovno z gradnjo pomola št. VII.

V torek je bila namreč napovedana nova družba za gradnjo pomola št. VII, ki pa je temeljila na osnovni izklicni ceni 7,8 milijarde lir, ki je enaka, kot je bila predvidena cena 1959. leta, ko je bila prvič dodeljena gradnja pomola na zasebni dražbi. Dražba je bila neuspešna, ker sta dve podjetji zahtevali celo več, tretje pa je sicer ceno znižalo za 2,75 odst., vendar pa ni bilo v okviru povprečne vrednosti ponudb, ki jo po novem zahtevajo za dodelitev neke gradnje, da se izognejo prenizki in nerealno pripravljenih ponudb.

Dražba je bila torej zaman, kar je bilo tudi pričakovati, pa čeprav je ministrstvo za javna dela poslalo vabilo okoli tridesetim gradbenim podjetjem in čeprav gre za zelo obsežno in pomembno javno delo. Gradbene cene so se od 1959. leta bistveno spremenile, tako da je na tej osnovi gradnja pomola št. VII nemogoča. Istočasno pa se je celotno vprašanje ponovno zapletlo, ker sedaj ponovno ni več jasno, na kak način ga lahko ministrstvo za javna dela razvozlja. Nov način dražbe je namreč otežkočen, saj druga podjetja vedo, da je neko podjetje postavilo celo nižjo od izklicne ponudbe, morebitni dogovor med tremi ponudniki in ministrstvom pa lahko naleti ponovno na pravne zaplete.

Skratka vse kaže, da z gradnjo pomola št. VII še dolgo ne bo nič in da so tudi perspektive za rešitev tega vprašanja slabe.

Pozitivne pa so vesti glede naporov vlade, da se okrepi ladjedelniška dejavnost in da se uvedejo učinkoviti ukrepi za pomoč ladjedelniški industriji, ki sedaj preživlja po vsem svetu težavno razdobje. V ta namen je ministrstvo za trgovinsko mornarico pripravilo vrsto zakonskih osnutkov, ki jih je odobrila vlada in ki bodo v kratkem predloženi parlamentu. Zakonski predlogi predvidevajo izplačilo državnega prispevka za gradnjo ladij in na tak način znižanje razlike pri proizvodnih stroških italijanskih in drugih ladjedelnic. Najpomembnejši je zakonski osnutek, ki predvideva izdatek 14 milijard lir za obnovitev izvajanja zakona št. 301 od 31. marca 1961.

Istočasno pa pripravljajo tudi vrsto upravnih ukrepov, da se pomaga državnim ladjedelniškim podjetjem pri premostitvi krize. Predvsem je vlada mnenja, da je treba nadaljevati s pospešenim tempom pri obnovitvi treh največjih ladjedelniških centrov (med katerimi je kot je znano, vključen Tržič ni pa ladjedelnica Sv. Marka), da se z modernizacijo naprav znižajo proizvodni stroški in se približajo stroškom v drugih najmodernejših ladjedelnicah na svetu. Poleg tega pa državna industrijska podjetja v sodelovanju z ministrstvom za državne udeležbe pripravljajo načrte gradenj ladij za potrebe teh podjetij, izdelujejo pa se tudi načrti za gradnjo osmih prefabriciranih velikih tovornih ladij, ki jih bodo gradili na lasten račun, tako da jih bodo že izgrajene prodali brodarjem (štiri od teh ladij bodo gradili v ladjedelnicah CRDA).

Končno nameravajo drugače urediti sedanji sistem «integracijskega sklada», ki služi za plačevanje podpore delavcem državne ladjedelniške industrije, kadar niso potrebni v proizvodnji in čakajo brez dela v barakah. Do sedaj so bili ti izdatki izključno v breme prizadetega podjetja, ki je bilo zato ponovno v še večjih težavah, medtem ko bodo skušali sedaj ta bremena širše razdeliti.

Z avtom v zid na openski cesti

Ko sta se z avtom vozila proti Opčinam sta se včeraj popoldne pri lokalu «Cascina delle Rose» pod Konkonelom ponesrečila 40-letni Dino Doria iz Ul. Orlandini 49 in njegova sopotnica 35-letna Nives D'Agostini por. De Gioia iz Ul. Prato 6. Zaradi prevelike hitrosti je Doria na ovinku zavozil na desno in silovito trčil v obcestni zid. Pri tem se je pobil po levem sencu in čelu ter se bo moral na opazovalnem oddelku zdraviti 8 dni. Huje se je poškodovala D'Agostinijeva, ki se je ranila po zatilju, levem sencu in desni ličnici, pobila se je tudi po prsih in nogah. Sprejeli so jo na prvi kirurški oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh. Oba ponesrečenca so v bolnišnico prepeljali z zasebnimi avti.

Jože Vergan 60-letnik

Predvčerajšnjim je v Seči pri Portorožu proslavil 60. obletnico življenja eden najbolj znanih borcev Slovenskega Primorja Jože Vergan. Rodil se je 6. februarja 1904. leta v Popetrih pri Kopru. Jože Vergan je že v 16. letu starosti sodeloval v antifašističnih organizacijah v Marezigah. Kasneje je bil v zaporih v Italiji. Konec 1934. leta je pobegnil v Jugoslavijo, kasneje je odšel v Sovjetsko zvezo. Leta 1935 je po nalogu KPI odpotoval v Francijo, l. 1936 je odpotoval v Španijo, kjer je sodeloval v mednarodni brigadi v borbi proti fašizmu in dobil čin poročnika republikanske armade. Kasneje je bil interniran v Francijo, kjer je ostal do konca vojne. Po končani drugi svetovni vojni do danes je bil na uglednih položajih družbeno-političnih organizacij. Leta 1962 je Vergan objavil lastno biografijo pod naslovom «Od Marezig do Madrida», ki jo je objavil tudi Primorski dnevnik.

Tovariš Vergan je dobil ob svojem jubileju številne čestitke od raznih političnih in javnih delavcev iz cele Slovenije.

Cestitkam se iskreno in z vsem srcem pridružuje tudi Primorski dnevnik z željo, da bi slavljenec učakal še mnogo srečnih in zadovoljnih jubilejev v svojem tako zaslužnem življenju revolucionarja in rodoljuba.

PPRETRESLJIVA SMRTNA NESREČA V UL. MONTE SAN GABRIELE

Pri porivanju avta v garažo padel in si prebil lobanjo

Nesrečni mladenič, sin znanega trgovca, je bil na mestu mrtev

Sinoči okrog 19. ure se je na dvorišču vile v Ul. Monte San Gabriele 5 dogodila pretresljiva nesreča, pri kateri je izgubil življenje 24-letni Renzo Battilana, sin znanega trgovca, ki ima svojo trgovino v Ul. Mazzini 4. Pravzaprav si je težko razložiti kako se je mogla dogoditi tako grozna nesreča. Zdi se da je hotel Renzo speljati očetov fiat 600 v garažo, ki je v notranjosti vrta in do katere se pride po 12 metrov dolgem, navzdol spuščajočem se cementnem prehodu, ker je pač garaža pod višino vrta. Renzo ni imel s seboj ključa da bi sprožil motor v pogon, vsaj tako so ugotovili agenti cestne policije, ki so v sodelovanjem agentov znanstvenega oddelka policije vodili preiskavo.

Renzo je torej hotel poriniti avto v garažo. S ceste je ritenski že porinil avto na vrt, toda ko ga je porinil do navzdol spuščajočega se prehoda, mu je verjetno avto zbežal iz rok.

Da bi preprečil trčenje avta v zid garaže, je Renzo skočil naprej, ker je verjetno mislil, da bo utegnil zadržati avtomobil, vendar mu to ni uspelo in je v temi spodrsnil na cementu. Tedaj je avto ki je v ritenski vožnji dobil hitrost z zadnjim deiom podrl nesrečnega Renza in se končno zaletel v zid garaže.

Pri padcu se je Renzo močno udaril v glavo in je bil na mestu mrtev zaradi prebitja lobanje in hudih notranjih poškodb, kot je kasneje ugotovil zdravnik RK dr. Russi.

Ropot, ki ga je povzročilo trčenja avta v zid je slišala neka gospa, ki stanuje nasproti vile ter je obvestila Battilanova. Ko so prihiteli na vrt so starši nesrečnega Renza onemeli od groze ob pogledu na prizor, ki se je nudil njihovim očem. Poklicali so rešilni avto RK, vendar za mladega Renza ni bilo več pomoči. Bolničarji so ga, po opravljenih formalnostih samo položili v rešilni avto in njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Pedagoški odsek Sindikata slovenske šole je organiziral pevovodski tečaj za učitelje slovenskih šol. Tečaj se je pričel v torek, 4. februarja, v prostorih Glasbene Matice. Poučujejo priznani strokovnjaki.

Izleti

SMUČARSKI IZLET SPDT V KRANJSKO GORO

V nedeljo 23. t. m., kakor že dogovorjeno, priredi SPDT smučarski izlet v Kranjsko goro za začetnike kakor tudi za izvežbane smučarje (seveda ni rečeno, da ne bo prostora tudi za nesmučarje). Kakor so se domenili že na predavanju SPDT, bo za to priliko na razpolago prvovrstni smučarski učitelj, na kar posebno opozarjamo mladino.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Tatinska in razgrajaška strast ga je spravila za 7 mesecev v zapor

Oproščen šofer zaradi nenamerne povzročitve smrtne nesreče - Znižana kazen tatu v odvetniški pisarni

Pred prizivnimi sodniki se je moral ponovno zagovarjati 25-letni Giovanni Carone od Spodnje Magdalene 1804, ki je bil obtožen vrste prekrškov. V glavnem je šlo za številne tatvine, za katere pa je obtoženec vedno trdil, da se ne zaveda, zakaj jih je zagrešil, saj je s svojo prevozniško dejavnostjo (ima namreč lahki poltovornik, s katerim prevaža razno blago na račun svojih klientov) dobro zaslužil.

Carona so predvsem obtožili, da je 3. julija predlani ukradel ove dleti in en oblič mizarja Ettoru Castaganu iz delavnice v Ul. Castaldi št. 14, kamor je vdrl skozi okno v popoldanskih urah. Nato so ga obtožili še, da je ukradel žago 43-letnemu tapetniku Romeu Cadelu iz Ul. Romeo 9 ter slamnat klobuk in sončna očala 22-letnemu Silviu Ogrizku iz Ulice Schiapparelli 56. Ogrizek, ki dela pri Acegatu, je nekega dne vzel plinske cevi v Ul. Castaldi Sukinjo in klobuk je obesil na neki klin ter začel z delom. Priliko pa je izkoristil Carone, ki mu je ukradel omenjena predmeta. Policisti so prišli tatu na sled, ker je ponudil ukradeno blago neki sosedi v odkup.

Proces, ki je bil v januarju lani pred tržaškim kazenskim sodiščem, pa je zadeval tudi neko drugo vrsto prekrškov, ki jih je Carone zagrešil 30. maja predlani v baru Walter v Ul. S. Nicolò 31. Tistega večera je Carone razsajal po lokalu ter prisilil lastnika Vasta, da pokliče na pomoč karabinjerje s postaje v Kolonji. Carone je žalil dva karabinjerja ter jima grozil, da ju bo ugnal s pomočjo svojih štirih bratov, ki bi mu po potrebi prišli pomagat.

Poleg vsega tega je obtoženec nadlegoval vso družino lastnika lokala, baje zato, ker je bil zaljubljen v 14-letno Vastovo hčer. Spričo tega so ga obtožili tudi kaljenja nočnega miru.

Že na razpravi pred kazenskim sodiščem je Carone pojasnil, da se je moral dalj časa zdraviti v bolnišnici zaradi neke živčne bolezni, katero si je nakopal po neki hudi prometni nesreči. Ta zagovor pa mu ni pomagal, saj so ga že kazenski sodniki spoznali za krivega ter ga obsodili na 7 mesecev in 10 dni zapora ter 35 tisoč lir globe in 30.000 lir denarne kazni

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 48-letni Luigi Placereano iz Ul. Ricci 9, industrijski tehnik po poklicu, ki je bil obtožen, da je nenamerno ubil starejšega moškega. Do nesreče, pri kateri je izgubil življenje 74-letni Aurelio Manetti iz Gorice, je prišlo 28. marca lani na državni cesti Gradež - Červinjan. Tistega dne ob 16. uri se je Placereano peljal z avtom fiat 600 po cesti proti Červinjanu. Zraven njega je sedel Manetti. Zaradi neznanih razlogov je Placereano nenadoma izgubil oblast nad vozilom, ki je zdrknilo s ceste na desni strani ter se zaletelo z vso silo v drevo. Nesrečni Manetti je izdihnil pri priči zaradi hudih notranjih poškodb. Placereana pa so pripeljali v bolnišnico v Palmanovi, kjer se je moral zdraviti okoli 10 dni.

O tem nesrečnem dogodku je razsojalo pristojno kazensko sodišče v Vidmu. Placereano je na razpravi izjavil, da si ne more pojasniti, zakaj je izgubil oblast nad volanom. Zelo verjetno — je dejal — mu je nenadoma postalo slabo. Kazenski sodniki so upoštevali njegov zagovor ter so sklenili, da ga ni mogoče kaznovati, ker je dejanje zagrešil v nezavesti.

Proti tej razsodbi se je pritožil javni tožilec, ki je smatral, da so bili sodniki preveč popustljivi. Njegovih misli pa ni bil generalni prokurator pri prizivnem sodišču, ki je zahteval, naj sodniki oprostijo Placereana z isto formulo kot videmski sodniki. Prizivno sodišče je ugodilo tej zahtevi.

S prizivnimi sodniki je imel nekoliko več sreče 64-letni Leonardo Butti iz Ul. D'Alviano 25, katerega so kazenski sodniki obsodili lani na 9 mesecev zapora in 60.000 lir globe zaradi tatvine. Prizivno sodišče je znižalo Buttiju kazen na 6 mesecev zapora in 20.000 lir globe. Pri tem so sodniki upoštevali dejstvo, da ima obtoženec pravico, da se mu priznajo splošne olajševalne okoliščine.

O Buttijevi tatinski dogodivščini smo obširno pisali v oktobru lani. Bilo je 5. oktobra v popoldanskih urah, ko je Butti prišel v Ul. Roma z nekim znancem, za katerega je potem vedel povedati samo, da mu je ime «Gigi». Urno sta možakarja odšla v prvo nadstropje poslopja štev. 3, kjer je urad upravitelja zgrade Maria Persija in urad znanega tržaškega odvetnika Vinciguerre. V tistem trenutku ni bilo v uradih žive duše. Uzmoviča sta se najprej skrila v neko čumnato in ko sta se prepričala, da ni nikogar v bližini, sta z izvijačem snela šipo na dvokrilnih vratih Persijevega urada. Nato sta vstopila ter začela brskati po predalih. Imela sta smolo, ker med drugim nista opazila 8.000 lir, ki so bile spravljene v nekem predalu.

Prav ko sta zlikovca najbolj vneto «delala», je prišel na hodnik odv. Vinciguerra, kateremu se je takoj zazdelo, da nekaj ni v redu. Pri Persijevih vratih je še vprašal, če je kdo v uradu. Nihče ni odgovoril, toda nenadoma so se vrata odprla in iz sobe sta prišla moška. Ponižno sta prosila dr. Vinciguerro, naj ju pusti na cesto, toda ta jima je odvrnil, da morata z njim na kvesturo. Možakarja pa sta se bliskovito pognala po stopnicah in kmalu prišla do ulice. Odv. Vinciguerra je dohitel Buttija na vogalu ulic S. Spaccione in S. Nicolò. Drugi tat pa je izginil brez sledu.

V juliju 1962. leta se je znašla v gostilni «Al buon umore» skupina ljudi, ki je preganjala dolgčas s pijačo. Zaužiti alkohol pa je štirim gostom zlezel v glavo in nenadoma je prišlo do bučnega pretepa. Posegli so vmes karabinjerji, ki so prizadete odpeljali najprej v splošno bolnišnico, kjer so jim izlečili bunke in nato pa vse skupaj v zapor. Policijski organi so jih potem prijavili sodišču zaradi pretepa.

Tako so se na zatožni klopi znašli: Francesco Vesnaver, Emilio Stirn, Mario Bratanich in Francesco Toppan. Vsi so dokazovali, da se sploh niso udeležili pretepa, temveč so posegli vmes, da bi pomirili pretepače. Sodniki pa jim niso verjeli ter so vse obsodili na 3 mesece zapora. Edino Toppanu so priznali pravico do pogojnosti kazni. To razsodbo so sedaj potrdili tudi prizivni sodniki.

POŽARI SO NA DNEVNEM REDU

Ogenj v boljunskem župnišču in številni požari suhljadi

Gasilci so morali včeraj posredovati na okrog 10 krajih
Gozdni požari povzročajo občutno škodo mladim nasadom

V župnišču v Boljuncu je včeraj zjutraj zaradi pregretja dimnika nastal v podstrešju požar, ki je zajel tramovje. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci z dvema brizgalnama pod vodstvom podčastnika Cibeua. Po dveh urah dela so gasilci požar, ki je povzročil za 150.000 lir škode, pogasili.

Okrog 10. ure se je vnel dimnik gostilne «Trieste mia» na Trgu Silvio Benco. Gasilci so z nekaj vedri vode preprečili, da bi požar povzročil večjo škodo.

Predvčerajšnjim popoldne sta se vnela suhljad in grmičevje na 40.000 kvadratnih metrih površine med Fernetiči in Orlekom. Na kraj požara so prihiteli gasilci s Trga Nicolini, z Opčin in gasilci s pristanišča, ki so se trudili do večera preden so pogasili ogenj do zadnje iskre.

Okrog 13. ure se je na dvatisoč kvadratnih metrih vnela suhljad v Lonjerju, uro kasneje pa je nastal požar suhljadi tudi na Opčinah v Ul. Ricreatorio, gorelo je na 6000 kvadratnih metrih površine. Ob 16. uri se je vnela suha trava v Križu, dve uri kasneje pa je nad miramarsko železniško postajo divjal požar na 20.000 kvadratnih metrih.

Silovit požar je nastal tudi v gozdu, kjer je bilo begunsko taborišče pri Proseku. Ogenj je uničil tudi drevesa in nekaj sena. Zaradi težko dostopnega kraja so se morali gasilci truditi več kot dve uri, da so požar pogasili.

Pri kamnolomu Faccanoni sta včeraj gorela tudi suha trava in grmičevje, nekaj ur kasneje pa so morali gasilci v Ul. Stuparich 17, kjer se je vnel dimnik.

Nesreča delavca pod openskim tramvajem

Žrtev nesreče na delu je postal včeraj 40-letni mehanik Giulio Rovattini z Opčin, Ul. della Vena 4. Okrog 5. ure zjutraj je Rovattini ležal pod nekim tramvajem v remizi na Opčinah, kjer je zaposlen in pregledoval razne mehanske dele, ko je naenkrat dvignil glavo in udaril v železje. Ranil se je po levem sencu in obilno krvavel. Delovni tovariši so mu priskočili na pomoč in poklicali rešilni avto RK s katerim so Rovattinija prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kirurški oddelek s prognozo okrevanja v enem tednu.

Tramvaj podrl žensko

Na Trgu Gioberti pri Sv. Ivanu je včeraj zjutraj tramvaj podrl 69-letno Antonio Spazzapan vd. Suberni iz Ul. Paglierici 17. Ko je Spazzapanova prečkala trg se ni zavedla, da se je premaknil tramvaj, namenjen v remizo ter se ni utegnila pravočasno umakniti.

Ponesrečenki, ki se je pobila po desni nogi in stegnu, so priskočili na pomoč uslužbenci Acegata ter ji nato pomagali v rešilni avto RK, s katerim so jo prepeljali v bolnišnico. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v enem tednu.

Drzen rop na ulici pred barom «Mexico»

Iztrgali torbico iz roke ženskam je med tatovi postala prava moda. Ta nov način kraje je doživela včeraj ponoči okrog 1.30 50-letna Angela Marini iz Ul. S. Nicolò 4. Marinijeva je hodila po Ul. XXX. oktobra, ko se ji je v bližini nočnega bara «Mexico» približal neznan mladenič ter ji z bliskovito kretnjo iztrgal iz roke torbico, v kateri je hranila 15.000 lir. Ženska je začela kričati in stekla za neznancem; pridružili so se ji tudi nekateri mimoidoči, vendar je bil tat bolj uren in je kmalu izginil v bližnje ulice. Marinijeva se je zglasila na letečem oddelku policije, kjer je povedala kaj se ji je zgodilo. Agenti so takoj prišli v Ul. XXX. oktobra, toda o neznancu ni bilo sledu. Po dolgem iskanju so na stopnišču cerkve Sv. Antona našli samo prazno torbico.

Trčenje dveh avtov

Ko je včeraj zjutraj 45-letni Vincenzo Dimitri iz Ul. Vespucci 57 na vogalu Ul. Margherita hotel s svojim avtom zaviti v Ul. Giulia, ker je bil namenjen v središče, je z alfa romeo trčil vanj 46-letni Alberto Ursich iz Ul. Servola 46, ki je vozil proti Sv. Ivanu.

Pri trčenju se je Dimitri pobil v nahanjosti svojega avta in si verjetno zlomil četrto in peto levo rebro. Sele popoldne je sam prišel v bolnišnico in zaprosil za zdravniško pomoč. Nudili so mu prvo pomoč in ga nato odslovili s prognozo okrevanja v 25 dneh.

Pri vstopu v avtobus je nerodno padel

Žrtev nerodnega padca je postal včeraj 61-letni pleskar Gabriele Balbi iz Ul. Pondares 5. Ko je pri nogometnem igrišču Ponziane hotel stopiti na avtobus proge štev. 29, ki je vozil proti središču, se je vozilo nenadoma premaknilo in Balbi je izgubil ravnotežje in padel. Pri tem se je pobil po prsih, levi stegnenici in si verjetno polomil tretje in četrto levo rebro. Balbi je v bolnišnico prišel sam. Sprejeli so ga na prvi kirurški oddelek s prognozo okrevanja v 20 dneh.

Globe mestnih stražnikov

Mestni stražniki v Gorici so v preteklem mesecu januarju naložili 439 glob, ki so takole razdeljene:

Za prekrške proti cestnim predpisom 410, za prekrške proti mestnemu pravilniku 7, za prekrške psov 8, za prekrške proti predpisom poljskega pravilnika 2, za prekrške gradbenega pravilnika 5 in za razne druge prekrške 7.

V istem mesecu je občinski konjederec polovil 23 psov, ki so bili brez gospodarja.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 8. t. m. ob 19.30 uri barvni dramatični pustolovski film v cinemascope:

«Il trionfo di Pancho Villa»

(Zmagoslavje Pancho Ville)

Igrajo: PEDRO ARMENDARIZ — CARLOS LOPEZ MACTEZUMA — MARIA ELENA MARQUES

Kino na Opčinah

predvaja danes 8. t. m. ob 18. uri film, ki je prejel nagrado Jean Vigo:

MORIRE A MADRID

(Umreti v Madridu)

Prvi dokumentarni film po 25 letih krvave državljanske vojne

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 8. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope barvni film:

«PEPE»

38 slavnih filmskih igralcev skrbi za obilno zalogo humorja

Goriško-beneški dnevnik

PRODAJA ZMRZNJENEGA MESA V GORICI

Nova pošiljka 100 stotov in znižanje prodajne cene

Tudi v Ločniku bodo odprli mesnico za prodajo argentinskega mesa

Prodaja zamrznjenega mesa, ki so ga uvozili iz Argentine z namenom, da bi preprečili podražitev svežega mesa, v Gorici kar dobro napreduje. Lastnik zadevne mesnice pri pokritem trgu nam je povedal, da je pred nekaj dnevi prejel iz Padove že tretjo pošiljko tega blaga in tokrat kar cel vagon, se pravi 100 stotov. Kot znano je znašala prva pošiljka 10 stotov, druga 25 stotov.

Ker se je izkazalo, da gospodinje cenijo to vrsto mesa in se promet drži na zadovoljivi višini, je mesar Janko Kogoj prišel do zaključka, da naroči kar cel vagon blaga. S tem je prihranil pri raznih stroških in dobil blago tudi z olajšavami proste cone. To bo omogočilo, da bo pri novi pošiljki lahko celo znižal ceno mesu in sicer za 50 lir pri kg, kar bodo izvedli že v nekaj dneh, brž ko bo razprodana zaloga druge pošiljke.

Na naše vprašanje, zakaj se je odločil za naročilo večje količine mesa, ki ga bodo morali prodajati kake tri mesece, nam je Kogoj povedal, da je s sedanjo kvaliteto zadovoljen in da si je hotel zagotoviti večjo količino tudi zato, ker se širi glas, da se bo naslednja partija uvoženega argentinskega mesa nekoliko podražila. Dokler pa bo trajala sedanja zaloga, v Gorici ne bo prišlo do take podražitve. Blago pa se v hladilnikih mestne klavnice tudi prav dobro ohrani z —10 stopinj.

Medtem so pred dnevi otvorili mesnico za prodajo zmrznjenega mesa tudi v Ronkah. Vendar tamkajšnji mesar ne more naročiti mesa kar v Gorici, ker bi potem moral dvakrat plačati trošarino. Pač pa bodo lahko skupno naročevali blago mesarji iz goriške občine. Prav te dni namreč pripravljajo otvoritev še ene mesnice za argentinsko meso v Ločniku. Po vsej verjetnosti na področju goriške občine ne bo drugih podobnih obratov, ker bi jih bilo potem preveč.

Vsekakor pa drugi mesarji izjavljajo, da jim prodaja argentinskega mesa ne škodi, ker je njihov promet ostal v bistvu enak. Iz tega bi se dalo sklepati, da se je zmanjšalo povpraševanje po jugoslovanskem mesu, pa bodisi da so ga Goričani kupovali direktno v mesnicah obmejnega pasu na drugi strani, ali pa od Jugoslovanov, ki so ga sami prinašali na to stran.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

USPEH POŽRTVOVALNEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA

Jutri bodo na Valerišču odprli nov prosvetni sedež

Priložnostni svečanosti ob 17. uri bosta sledila kulturni program in zabava

V nedeljo 9. februarja bo slavilo prosvetno društvo «Briški grič» iz Steverjana pomembni uspeh: odprlo bo novi sedež na Valerišču. Zgradbo so takoj po drugi svetovni vojni prebivalci Steverjana prostovoljno zgradili z vloganji v denarju in delu. Ko je občina zgradila na Valerišču novo šolsko poslopje, starega niso več uporabljali. V zadnjem letu so stvar, kar zadeva lastništva, dali na čisto z izplačilom posameznih delničarjev. Prostor je kot nalašč primeren za društvene potrebe, ker je soba dovolj dolga in široka, da bo služila tako za vaje zbora, če bo potrebno, kakor tudi za predavanja in podobne manj zahtevne oblike prosvetnega in morda tudi rekreacijskega značaja.

Uradna otvoritev novega sedeža bo ob 17. uri s priložnostno svečanostjo. Sledil bo kulturni program z nastopom domačega pevskega zbora in instrumentalnega tria. Po programu bo prosta zabava, s katero se bodo Steverjanci oddolžili kurentu. Odbor prosvetnega društva vabi vse vaščane, naj prisostvujejo otvoritveni prireditvi.

Urad Kmečke zveze nudi svoje usluge

Kmečka zveza v Gorici, Ul. 24. maja sporoča vsem kmetovalcem, da so njeni uradi odprti vsak ponedeljek, četrtek in soboto od 9. do 12. ure. Kmetovalci imajo v teh uradih na voljo najrazličnejše usluge socialnega značaja kakor tudi za pokojnine. Urad obnavlja dvolastniške izkaznice, svetuje kmetovalcem, kako je s prošnjami za zeleni načrt ter daje prosilcem na razpolago brezplačno tudi geometra. Na ta urad se prosilci lahko obračajo tudi v pravnih zadevah. Vse usluge, ki jih nudi Kmečka zveza, so brezplačne.

Kmečka zveza ima svoj urad tudi v Krminu, Ul. Dante, ki je odprt vsak petek od 10. do 12. ure, in v Ronkah, Ul. S. Lorenzo (kmečka zadruga) vsako sredo od 10. do 12. ure.

Poroka v Pevmi

Danes dopoldne si bosta v Pevmi obljubila zakonsko zvestobo Anica Primožič z Oslavja in Kazimir Brajnik iz Standreža. Nevesta je aktivna članica prosvetnega društva «Naš prapor» za Pevmo in Oslavje.

Člani društva, znanci in prijatelji, želijo mlademu paru obilo sreče v zakonskem življenju.

Snežne razmere na goriških smučiščih

Lepo in suho, čeprav precej mrzlo vreme, še vedno traja in tako v zadnjem tednu ni bilo novih snežnih padavin, ki bi si jih želeli smučarji.

Po podatkih Goriške turistične zveze iz Nove Gorice, je bilo včeraj zjutraj stanje snega po goriških smučiščih naslednje:

Log pod Mangartom 10 cm srena in 6 stopinj pod ničlo; Črni vrh nad Idrijo 15 cm srena in —8; Idrija 10 cm srena in —3; Vojsko 40 cm sreža in —5. Tu je vlečnica v pogonu.

Tudi na smučiščih v Kanalski dolini je v glavnem položaj nespremenjen.

Nezgoda žene z Oslavja

Včeraj popoldne okrog 14. ure so poklicali avto Zelenega križa na Oslavje, kjer se je ponesrečila pri delu na polju 60-letna Pavlina Klanjšček z Oslavja št. 2. Ženo so takoj odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili verjeten zlom desnega kolena in so jo zato pridržali na zdravljenju.

Kino

VERDI. 16.30: «Gli argonauti», T. Armstrong in N.Kovack. Barvni film. Zadnja predstava ob 22.

CORSO. 17.15: «Sedotta e abbandonata», Stefania Sandrelli in Saro Urci. Italijanski film režiserja Pietra Germija.

VITTORIA. 17.15: «Le monachine», C. Spaak in Silva Koščina. Italijanski črnobeli film.

CENTRALE. 16.30: «Il vendicatore del Texas», R. Taylor. Ameriški film v barvah.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 7,7 stopinje nad ničlo ob 16.30 in najnižjo 7,6 stopinje pod ničlo ob 2. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 42 odst.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi vse otroke in njihove prijatelje na

otroško maškarado

ki bo v torek, 11. februarja ob 16. uri v prostorih kluba «Simon Gregorčič» na Verdijevem korzu 13 (poleg prosvetne dvorane).

Na maškaradi bo ples otrok šole za ritmične vaje, prosto rajanje in zakuska. Zaželene so pustne maske. Prireditev se bo zaključila predvidoma ob 18. uri.

IZPRED GORIŠKEGA KAZENSKEGA SODIŠČA

Med brezposelne je vpisal delavce ki so bili v rednem delovnem razmerju

Na takšen način si je funkcionar urada za delo v Škocjanu prisvojil okoli 100.000 lir - Včeraj so ga spoznali za krivega

Pred goriškim okrožnim sodiščem so včeraj v odsotnosti sodili 40-letnemu Virgiliu Tommasiju iz Zagraja, ki je bil v času prekrškov, zaradi katerih so ga postavili pred sodišče, uradnik pokrajinskega urada za delo v Škocjanu. Dolžili so ga poneverb denarja ustanove, pri kateri je bil zaposlen.

Prekrške je Tommasi izvršil v obdobju marec - september 1958. Ugotovili so jih s pregledovanjem uradnih aktov. Iz njih je sledilo, da sta dva delavca prejemala brezposelno podporo, čeprav ju je zavaroval deloda alec, pri katerem sta bila zaposlena. Preiskava je pokazala, da si je Tommasi s ponarejanjem podpisov prisvojil denar. Spoznali so ga za krivega ter ga obsodili na eno leto, dva meseca in 20 dni zapora.

Prizivno sodišče v Trstu je razsodbo razveljavilo zaradi pomanjkljivosti v proceduri, ki ni upoštevala dejstva, da je bil Tommasi naseljen v Nemčiji zaradi dela, ter celotni sveženj aktov vrnilo goriškemu sodišču.

Med tem časom so ugotovili še tri podobne primere poneverbe, zaradi katerih so včeraj znova postopali proti Tommasiju, in sicer v odsotnosti, ker je na delu na Bavarskem. Obtožnico so poostrili z utemeljitvijo, da je Tommasi nadaljeval s počenjanjem zakonsko nedovoljenih dejanj.

Na včerajšnji razpravi so najprej zaslišali ravnatelja pokrajinskega urada za delo dr. Fabra, ki je pojasnil postopek izplačevanja brezposelnostne podpore. Po ravnateljevih izjavah je Tommasijev zagovornik dr. Iacuzzi podvomil v obdolženčeve prekrške, ker je preiskava stroškovnjaka pokazala, da je bil ponarejen samo en podpis, v ostalih primerih pa teg ni bilo mogoče dokazati, tako verodostojni so bili podpisi. Zagovarjal je tezo, da se obdolženca ne sodi zaradi poneverbe, ampak sleparije, kar je neprimerno manjša obdolžitev. Odv. Iacuzzi je ob koncu svojega zagovora zahteval, naj se njegov klient oprosti kazni zaradi pomanjkanja dokazov, prisodijo naj se mu splošne olajševalne okolnosti, ker znesek 100 tisoč lir, ki ga je utrpel INPS, ne predstavlja nikakršnega problema za tako bogat zavod. Obsodba naj spada pod amnestijo, prisodi naj se mu pogojna kazen brez vpisa v kazenski list.

Po tričetrturnem posvetovanju je senat, ki so ga sestavljali predsednik Cenisi in sodnika Arculeo in Mancuso, sprejel samo eno izmed zahtev obrambe, (spremenitev obdolžitve poneverbe v sleparijo) ter ga obsodilo na eno leto zapora, 80.000 lir globe ter prepoved opravljanja javne službe za dobo enega leta. Oprostili so ga prestajanja kazni; to po zaslugi obrambe, ki je prodrla z zahtevo o slepariji z denarjem.

Še vedno niso izsledili tata avtomobilov

Pristojni organi še niso prišli na sled predrznemu mladeniču, ki je v nedeljo zvečer skušal odpeljati dve vozili v Rupi in na Peči. V Rupi je pognal avtomobil gostilničarja Ožbota, pa ga je prepodila gospa, ki se je oglasila iz hiše, na Peči pa je po trčenju ob zid pustil malo kamioneto Oskarja Maliča sredi vasi in zbežal proti topolovemu nasadu pri Vipavi, ko so se ženske po ropotu zbrale na cesti. Očividno je, da je bila tatvina izvršena v razdobju kakšnih deset minut ali največ četrt ure. Malopridnež je po neuspelem poskusu tatvine zbežal čez državno cesto proti Peči, kjer je prišel ravno na Maličevo dvorišče, od koder je odpeljal nezaklenjen volkswagen.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

V šempetrski občini imajo še 3000 stotov neprodanega krompirja

V čedadskem okraju nad 45 tisoč volilnih upravičencev

V občini Šempeter v nadiški dolini, ali točneje v vasi Brnas, je izbruhnila kaj nenavadna kriza. Gre namreč za velike zaloge krompirja, ki je ostal neprodan in sedaj leži po kleteh in skladiščih pridelovalcev v pričakovanju kupcev. Kmetje pa bi radi lanski pridelek krompirja prodali čimprej, saj predstavlja njihov glavni in za nekatere morda celo edini dohodek. Vsega skupaj je kakih 3 tisoč stotov.

O tem problemu so razpravljali že prejšnji teden na posebnem sestanku, ki sta se ga poleg prizadetih kmetov udeležila tudi župan Krucil in agronom dr. Qualizza. Sprejeli so sklep, da se bodo obrnili do pristojnih oblasti in trgovskih operaterjev v Vidmu in zahtevali primerne ukrepe. V ta namen so imenovali poseben odbor v katerem je bil tudi župan in ki je odšel v Videm, kjer so pred dnevi imeli razgovore s predstavniki trgovinske zbornice in z nekaterimi operaterji na področju povrtnine. Tam so jim obljubili pomoč, vendar do sedaj ni bilo sklenjeno še nič konkretnega.

Župan Krucil je v neki svoji izjavi poudaril, da je krompir, ki se prideluje v tej vasi in občini zelo dober in da je krizo pri prodaji pripisati predvsem splošni krizi, ki je zajela ne samo vso Furlanijo, ampak tudi nekatere druge pokrajine, kjer so prav tako ostale neprodane zaloge lanskega krompirja. Omenimo naj še, da so druga leta prodali krompir že takoj ko so ga pobrali in ga je ostalo za čez zimo le za domače potrebe; prav zato je letošnja krompirjeva kriza še toliko bolj občutna.

Pri zadnjem pregledu seznamov volivcev v Čedadskem okraju so ugotovili, da je na tem področju preko 45 tisoč volilnih upravičencev. Od teh jih je v čedadski občini 7863, v Dreki 816, Grmeku 1142, Praprotnem 1039, Podbonescu 2459, Sv. Lenartu 1410, Šempetru 1991, Srednjem 1155, Tavorjani 2120, Ahtenu 2078 in Fojdi 1883. Pod ta okraj spadajo tudi nekatere furlanske občine, ki jih tukaj ne navajamo posebej.

Požar v Škocjanu povzročil poldrugi milijon škode

Včeraj popoldne okrog 14.40 so gasilci iz Tržiča poklicali na pomoč pri gasitvi požara v Skocjanu ob Soči tudi gasilce iz Gorice.

Na posestvu inž. Uga Cappelettija v Ul. Romana 26 v Škocjanu se je namreč vnela streha pri neki lopi. Ker je bilo tam tudi precej sena, se je ogenj naglo razširil tudi na bližnje gospodarsko poslopje in na stanovanjsko hišo. Gasilci iz Tržiča in Gorice so ostali na delu do 21. ure da so bili kos požaru in ga popolnoma pogasili. Vendar je ogenj uničil kakih 150 stotov sena, 100 kv. metrov strehe in kakih 50 kv. m lope. Povzročeno škodo cenijo na okrog poldrugi milijon lir, ki pa je krita z zavarovalnino. Kako in zakaj je nastal požar še niso ugotovili.

Menični protesti

Po podatkih uradnega vestnika trgovinske zbornice je bilo v goriški pokrajini v prvi polovici meseca januarja 784 meničnih protestov. Od tega jih je bilo 410 v Gorici, 174 v Tržiču, 37 v Krminu, 34 v Gradežu, 31 v Ronkah, 29 v Škocjanu, 22 v Gradiški, 10 v Zagraju, 6 v Starancanu, 5 v Farri, 4 v Foglianu, 4 v Moši, 4 v Sovodnjah, 5 v Turjaku, 2 v Doberdobu, 2 v Steverjanu, 2 v Romansu ter po enega v Villessah, Slovrencu in Medeji.

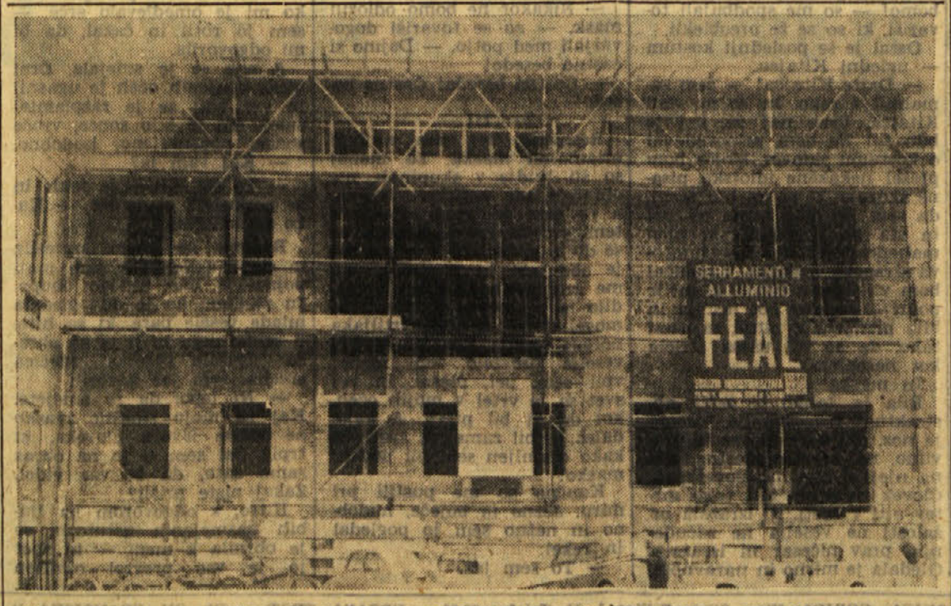

Gradbena dela na goriškem županstvu navzlic mrazu naglo napredujejo. Podjetje, ki gradi novi trakt občinske palače, v kateri bo nova sejna dvorana občinskega sveta, bo zgradbo v najkrajšem času pokrilo. S ceste je mogoče videti veliko okno, skozi katerega bo prihajala svetloba v sejno dvorano. Zgradba se dela po modernih načelih in bo kar najbolj funkcionalna.

ČITATELJI NAM PIŠEJO

Pomanjkljivosti v režimu dežurne cvetličarne

Ob nedeljah je v odprti cvetličarni velik naval

Ker je želja po prostem dnevu prodrla tudi v kategorijo cvetličarjev, je Zveza trgovcev sestavila koledar prostih nedelj posameznih cvetličarn v Gorici. Na podlagi novega režima je ob nedeljah odprta samo ena prodajalna, ne glede na njeno lokacijo. Nedvomno imajo tudi trgovci s cvetlicami pravico do prostega dneva, če so se popolnoma upravičeno zanj odločili tudi lastniki javnih lokalov, pekarn itd. Vendar pa se pri sedanjem režimu pojavljajo določene nevšečnosti, ki bi jih morali na kakšen način odpraviti. Ob nedeljah dopoldne, ko je odprta samo dežurna cvetličarna, je v trgovinah tolikšen naval, da morajo kupci zapraviti precej časa, preden pridejo na vrsto. Ker so v glavnem gospodinje, ki kupujejo cvetlice, izgubljajo dragocen dopoldanski čas, ko morajo pripraviti kosilo. Lahko se tudi primeri, da zamudijo avtobus na pokopališče, ker morajo predolgo čakati na strežbo.

Kratke iz bolnišnice

Včeraj dopoldne ob 10.30 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 33-letnega Maria Davite iz Gradiške, ki je dobil pri cestni nezgodi močan udarec v glavo. Pridržali so ga za 10 dni na zdravljenju.

Uro pozneje so sprejeli na zdravljenje 14-letno Klavdio Chersevani iz Gorice Ul. Ciconi 7, ki se je malo prej ponesrečila na dvorišču šole v Ul. Locchi, kjer se je udarila na glavi. V bolnišnici bo ostala šest dni.

Pri delu v slaščičarskem podjetju «La Giulia» v Gorici se je udarila včeraj popoldne okrog 17. ure na levi nogi 18-letna Sonja Lorenzon iz Gradiške Ul. Palmanova 6. Pridržali so jo za 10 dni na zdravljenju. Ob 17. uri so pripeljali v bolnišnico 64-letno Lidio Martellani iz Gorice Ul. Pascoli 14, ki je padla na Korzu Italia v Gorici in se pri tem udarila na desni nogi. V bolnišnici so jo pridržali za 6 dni.

Sinoči ob 18.30 pa so pripeljali v bolnišnico še poldrugo leto starega Giorgia Peressona iz Gorice Ul. Vittorio Veneto 14, ki je doma polil po sebi vrelo kavo ter si je pri tem prizadejal opekline prve in druge stopnje. Pridržali so ga za 10 dni na zdravljenju.

DANES 8. FEBRUARJA priredi goriška mladina v prosvetni dvorani na Verdijevem korzu št. 13

pustni ples

Igral bo odličen orkester. Vstop z vabili. Vstopnice in rezervacija miz na sedežu SPZ v Ul. Ascoli 1 ter pri poverjenikih po vaseh: za Steverjan Milena in Marija Koren od Ahčevih in Ivan Klanjšček z Valerišča; za Pevmo Marjan Sošol; za Oslavje Karlo Primožič; za Štandrež Karlo Nanut; za Sovodnje Miro Kuzmin; za Gabrje Vid Primožič; za Poljane Bruno Lavrenčič; za Doberdob Janko Gergolet (v zadrugi); za Vrh Rožica Devetak in Severin Cotič. V Gorici poleg SPZ tudi v Dijaškem domu na Svetogorski cesti.

šport šport šport šport šport

10. DAN IX. ZIMSKIH OLIMPIJSKIH IGER

50 najboljših smučarjev danes v slalomu za kolajne

● ***Bonlieu z najboljšim časom - Tudi Jugoslovan Lakota na startu***

INNSBRUCK, 7. — Devetindevetdeset smučarjev iz 27 držav se je danes prijavilo na startu kvalifikacijskih voženj za uvrstitev v finale v slalomu za moške, ki bo jutri. Po prvem spustu se je uvrstilo v finale 25 smučarjev, katerim ni bilo treba več nastopiti. Preostali pa so tekmovali še enkrat in od teh se je nadaljnjih 25 uvrstilo v zaključni del tekmovanja za kolajne.

Najboljši čas in s tem tudi prvo mesto je zabeležil Francoz Bonlieu pred Nemcem Leitnerjem in rojakom Perillatom. Več ali manj so se vsi najboljši uvrstili že po prvem spustu v finalni del tekmovanja. Na lestvici najdemo samo znana imena, in med temi sta bila tudi Italijana Italo Pedroncelli, ki je bil 14. in Paride Milianti, ki je bil 18. Francoz Jean Claude Killy, ki je v prvem spustu zasedel z zelo slabim časom 29. mesto, se je v drugem oddolžil in se je kot prvi uvrstil v finale pred Japoncem Fukuharo. V drugi skupini je Jugoslovan Peter Lakota zasedel presenetljivo šesto mesto in se tako uvrstil še pred Italijanom Ivom Mahlknechtom in predvsem pred zmagovalcem smuka v Madonni del Campiglio Nemcem Bartelsom v finalni del tekmovanja, kjer bo nastopil tudi Italijan Martino Fill, ki je bil v drugem spustu 11.

Vrstni red na cilju po obeh vožnjah je naslednji:

1. *Francois Bonlieu* (Fr.) 51"23
2. Ludwig Leitner (Nem.) 51"45
3. Guy Perillat (Fr.) 52"33
4. James Huega (ZDA) 52"45
5. Budd Werner (ZDA) 53"19
6. Adolf Mathis (Sv.) 53"41
7. Pepi Stiegler (Av.) 53"55
8. Karl Schranz (Av.) 53"55
9. Vasilij Melnikov (SZ) 53"59
10. Gerhard Nenning (Av.) 53"60
11. William Kidd (ZDA) 53"73
12. Stefan Kaelin (Sv.) 53"93
13. Michel Arpin (Fr.) 54"07
14. Italo Pedroncelli (It.) 54"22
15. Willy Favre (Sv.) 54"29
16. Rune Lindstroem (Sved.) 54"43
17. Jerzy Wojna (Pol.) 54"55
18. Paride Milianti (It.) 54"67
19. Ernst Scherzer (Nem.) 54"77
20. Hias Leitner (Av.) in Jon Overland (Nor.) 54"90
22. Joos Minsch (Sv.) 54"95
23. Jean-Guy Brunet (Kan.) 54"98
24. Bengt-Erik Grahn (Sved.) 54"99
25. Charles Ferries (ZDA) 55"17

* * *

1. *Jean Claude Killy* (Fr.) 53"79
2. Y. Fukuhara (Jap.) 54"07
3. Eberhard Riedel (Nem.) 54"44
4. Per Sunde (Nor.) 55"03
5. Raimo Manninen (Fin.) 55"41
6. Peter Lakota (Jug.) 55"69
7. Ivo Mahlknecht (It.) 55"78
8. Wolfgang Bartels (Nem.) 55"84
9. Rod Hebron (Kan.) 55"99
10. Tally Monastrjov (SZ) 56"09
11. Martino Fill (It.) 56"32
12. Peter Duncan (Kan.) 56"43
13. B. Trzebunia (Pol.) 56"55
14. Lars Olsson (Sved.) in Andrej Derezinski (Pol.) 56"66
16. Olle Rolen (Sved.) 57"17
17. Hajime Tomii (Jap.) 57"44
18. Yoshinari Kida (Jap.) 58"06
19. Yoshihira (Jap.) 58"09
20. Ulf Ekstam (Fin.) 58"48
21. Javier Masana (Sp.) 59"14
22. Arild Holm (Norv.) 59"31
23. Anton Soltys (ČSSR) 59"45
24. Edmund Schaedler (Fin.) 59"62
25. Arni Sigurdsson (Hol.) 59"67

Sovjetski zvezi (Kolčina-Mersilo-Bojarskih) štafeta 3x5 km

Švedinje na drugem mestu pred finskimi smučarkami

INNSBRUCK, 7. — Sovjetske nordijske smučarke so se danes oddolžile švedskim za poraz, ki so jim v štafeti 3x5 km zadale v Squaw Valleyu. Sovjetske tekmovalke so bile premočne, medtem ko so se švedske borile z vsemi silami, da ne bi preveč zaostale. Toda proti Alevtini Kolčini, Evdokiji Mersilo in Klavdiji Bojarskih, ki si je tako osvojila že tretjo zlato kolajno letošnje olimpiade, danes ni bilo mogoče storiti ničesar. Ruska dekleta so brez težave z odličnimi časi presmučale progo in so zmagoslavno zaključile naporno tekmovanje.

Končna lestvica tekmovanja žensk v štafeti 3x5 km je naslednja:

1. **SZ (Alevtina Kolčina, Evdokja Mersilo, Klavdija Bojarskih) 59'20"2**
2. **Švedska (Barbaro Martinsson, Britt Strandberg, Toini Gustafsson) 1.1'27"**
3. **Finska (Sonja Pusula, Toini Poeysti, Mirja Lehtonen) 1.02'45"1**
4. **Nemčija (Christine Nestler, Rita Czech-Blasl, Renate Dannhauer) 1.04'29"9**
5. **Bolgarija (Roza Dimova, Nadejda Vassileva, Krastna Stojeva) 1.6'40"4**
6. **ČSSR (Jarmila Skodova, Eva Brizova, Eva Paulusova) 1.08'42"8**
7. **Poljska (Tereza Trzebunia, Cseslawa Stopka, Stefania Blegun) 1.08'55"4**
8. **Madžarska (Eva Balazs, Maria Tarnai, Ferenche Henrik)**

V štirisedežnem bobu 1. Kanada, 2. Avstrija

Montijeva posadka na tretjem, Zardinijeva pa na četrtem mestu

INNSBRUCK, 7. — Kanadska posadka je pod vodstvom spretnega Victorja Emeryja uspešno zaključila tekmovanje s štirisedežnimi bobi in si, kot je bilo sicer že po tretji vožnji pričakovati, osvojila zlato kolajno. Ogromna množica se je danes zbrala ob zaledeneli progi in posebno glasno bodrila avstrijski posadki. Najbolj seveda bob, ki ga je vodil Erwin Thaler, kateremu se je tudi po današnji zadnji vožnji posrečilo ohraniti včerajšnje drugo mesto, s katerim je prinesel Avstriji nepričakovano srebrno nagrado.

Italijanskim tekmovalcem, ki so še na zadnji olimpiadi prevladovali, pa je ostalo grenko tretje mesto. Bronasta kolajna je tako pripadla Montijevi posadki, medtem ko je Zardinijeva ostala s četrtim mestom praznih rok.

Kanadčan Emery je danes izločil še zadnje dvome, če so sploh obstajali, in je v zaključni vožnji za naslov zabeležil najhitrejši čas. Za prvo mesto ni bilo več diskusije, medtem ko je izredno zanimanje vladalo za posadko, ki bi zasedla drugo mesto. Po včerajšnji vožnji je imel Avstrijec Thaler le malenkostno prednost pred Montijem in tudi danes je Thalerjeva posadka zabeležila z 1'04"13 dober čas. Ko se je spustil po progi Montijev rdeči bob, je vsem zastal dih in vsi so nestrpno pričakovali napovedi tekmovalčevega časa. Ta je bil boljši, in sicer 1'04"08, vendar še vedno premalo, da bi izpodrinili Avstrijca s srebrnega podstavka.

Končna lestvica je naslednja:

1. **KANADA — Victor Emery, Peter Kirby, Douglas Anakin, John Emery (1'02"99, 1'03"82, 1'03"64, 1'04"01) 4'14"46.**
2. **Avstrija — Erwin Thaler, Adolf Koxeder, Josef Nairz, Reinhold Durnthaler (1'03"67, 1'03"94, 1'03"74, 1'04"13) 4'15"48.**
3. **Italija — Eugenio Monti, Sergio Siorpaes, Benito Rigoni, Gildo Siorpaes (1'03"43, 1'04"07, 1'04"02, 1'04"08) 4'15"60.**
4. **Italija — Sergio Zardini, Romano Bonagura, Sergio Mocellini, Ferruccio Dalla Torre (1'03"95, 1'04"10, 1'03"59, 1'04"25) 4'15"89.**
5. **Nemčija — Franz Schelle, Otto Goebl, Ludwig Siebert, Josef Sterff (1'04"21, 1'03"50, 1'04"15, 1'04"33) 4'16"19.**
6. **ZDA — 4'17"23.**
7. **Avstrija — 4'17"73.**
8. **Švica — 4'18"12.**
9. **Nemčija — 4'18"68.**
10. **Švica — 4'19"05.**
11. **Švedska — 4'19"24.**
12. **Anglija — 4'19"40.**
13. **Anglija — 4'19"43.**
14. **Kanada — 4'19"78.**
15. **Romunija — 4'19"80.**

Totocalcio

Atalanta-Bologna	X 2
Bari-Juventus	X 1 2
LR Vicenza-Messina	1
Milan-Lazio	1
Modena-Mantova	1
Roma-Genoa	1
Sampdoria-Fiorentina	X 2
Spal-Catania	1
Torino-Inter	X 2 1
Alessandria-Brescia	X 2
Padova-Catanzaro	1
Simmenthal-Triestina	1
Verona-Varese	1 X

Tako jutri moštva na igriščih

● **BARI**
Mezzi; Baccari, Panara; Buccione, Magnaghi, Mupo; Visentin, Catalano, Siciliano, Giammarinaro, Vanzini.
JUVENTUS
Anzolin; Gori, Sarti; Castano, Salvadore, Leoncini; Stacchini, Del Sol, Nene, Sivori, Menichelli.

● **SPAL**
Patregnani; Oliveri, Fochesato; Muccini, Cervato, Riva; Crippa (Novelli), Massei, Bui, Micheli, Mencacci.
CATANIA
Vavassori; Lampredi, Magi; De Dominicis, Bicchierai, Turra; Battaglia, Biagini, Fanello, Cinesinho, Danova.

● **MILAN**
Balzarini; Noletti, Trebbi; Bacchetta, David, Pelagalli; Mora, Sani, Altafini, Lodetti, Amarildo.
LAZIO
Cei; Mazzia (Zanetti), Garbuglia; Carosi (Mazzia), Pagni, Gasperi; Maraschi, Landoni, Galli, Morrone, Giacomini.

● **TORINO**
Vieri; Scesa, Poletti; Cella, Bearzot, Ferrini; Peirò, Pula, Hitchens, Moschino, Crippa.
INTER
Sarti; Burgnich, Facchetti; Tagnin, Guarneri, Picchi; Jair, Mazzola, Milani, Suarez, Ciccolo (Corso).

● **ATALANTA**
Pizzaballa; Pesenti, Nodari; Nielsen, Gardoni, Colombo, Domenghini; Magistrelli, Calvanese, Mereghetti, Nova.
BOLOGNA
Negri; Furlanis, Pavinato; Tumburus, Janich, Fogli; Perani, Bulgarelli, Nielsen, Haller, Pascutti.

● **MODENA**
Gasperi; Aguzzoli, Longoni; Balleri, Panzanato, Goldoni; Merighi, Tinazzi, Brighenti, Bruells, Pagliari.
MANTOVA
Zoff; Morganti, Schnellinger (Gerin); Tarabbia (Schnellinger), Pin, Cangian; Simoni, Jonsson, Volpi, Manganotto (Mazzero), Tomeazzi.

● **LANEROSSI**
Pin; Zoppelletto, Savoini; De Marchi, Carantini, Stenti; Vastola, Fontana, Humberto, Dell'Angelo, Campana.
MESSINA
Geotti; Dotti, Stucchi; Benitez, Ghelfi, Landri; Derlin, Faschetti, Morelli, Canuti, Brambilla.

● **ROMA**
Cudicini; Fontana, Ardizzon; Malatrasi (Angelillo), Losi, Frascoli; Orlando, Sormani, Schuetz, De Sisti (Angelillo), Leonardi.
GENOA
Da Pozzo; Bagnasco, Fossati; Colombo, Bassi, Rivara; Bicicli, Locatelli (Baveni), Dalmonte (Locatelli), Pantaleoni, Meroni.

● **SAMPDORIA**
Sattolo; Vincenzi, Tomasin; Bergamaschi, Bernasconi, Morini; Frustalupi (Tamborini), Tamborini (Delfino), Barison, Da Silva, Salvi.
FIORENTINA
Albertosi; Robotti, Marchesi; Guarnacci, Gonfiantini, Pirovano; Hamrin, Canella, Petris, Benaglia, Bartù.

HITROSTNO DRSANJE

Na 10.000 m dolgi progi zlata kolajna za Šveda J. Nilssona

INNSBRUCK, 7. — Sved Jonny Nilsson je danes zmagal v hitrostnem drsanju na 10.000 m dolgi progi.

1. **Jonny Nilsson (Sved.) 15'50"1 (zlata kolajna)**
2. **Fred Anton Maier (Norv.) 16'06" (srebrna kolajna)**
3. **Knut Johannesen (Norv.) 16'06"3 (bronasta kolajna)**
4. **Rutgerus Liebrechts (Holandska) 16'08"6**
5. **Ants Antson (SZ) 16'08"7**
6. **Viktor Košičkin (SZ) 16'19"3 itd.**

HOKEJ NA LEDU

Po zmagi ČSSR nad Kanado SZ v vodstvu

INNSBRUCK, 7. — Danes so odigrali samo tekme A skupine olimpijskega turnirja v hokeju na ledu. Največjo presenečenje je pripravila ČSSR, ki je premagala Kanado.

Izidi:

SZ - Švedska	4:2 (1:1, 1:0, 2:1)
Finska - ZDA	3:2 (2:0, 1:1, 0:1)
Nemčija - Švica	6:5 (2:3, 0:1, 4:1)
ČSSR - Kanada	3:1 (0:0, 0:1, 3:0)

Lestvica

SZ 12 točk
ČSSR in Kanada 10
Švedska 8, Finska 4, ZDA in Nemčija 2, Švica 0.

V JUTRIŠNJEM KOLU MOŠKE B LIGE

Odbojkarji Bora gostje Fiamme

Tekma zadnjega kola prvega dela prvenstva bo v Benetkah

Jutri bodo vse ekipe odigrale zadnjo tekmo prvega dela prvenstva moške odbojkarske B lige. Bor bo gostoval v Benetkah, kjer se bo spoprijel z ekipo Fiamma, ki trenutno zaseda skupno s tržaškimi tekmeci četrto mesto. Smatramo, da bo igra zelo zanimiva in zlasti navdušujoča za gledalce, zlasti zaradi tega, ker sta obe ekipi približno enako močni.

Fiamma se odlikuje predvsem po svoji borbenosti, ki je nikdar ne zapusti. Ima zelo dobro obrambo in dober napad. Z novimi elementi se je letos ekipa precej izboljšala, kar velja zlasti za napad.

Za Borove igralce predstavlja ta ekipa neznanko, ker se bodo z njo prvič srečali in ne poznajo še njene igre. Vendar, na podlagi doseženih rezultatov, mislijo, da bi utegnili tudi zmagati, čeprav bo ta tekma zelo trd oreh.

Prejšnjo nedeljo na žalost zaradi odsotnosti ekipe iz Mantove, nismo imeli priložnosti videti, v kakšni formi so naši. Zato je za jutrišnjo tekmo nemogoče predvidevati rezultat ali dati prednost eni ekipi. Naše mnenje pa je, da bo igra zelo dolga in se bo odigrala na razdalji petih setov. Bo borovcem uspelo nanizati tri? To bomo zvedeli šele jutri. Za sedaj lahko samo voščino igralcem zmago, ki si jo za svojo vestnost in vztrajnost vsekakor zaslužijo.

S. R.

SZ BOR javlja, da je zbirališče odbojkarjev in navijačev za odhod v Benetke jutri ob 6.15 na glavni železniški postaji.

GORIŠKI NOGOMET

Jutri samo trening tekme

Ker bo jutri, v nedeljo nogometna tekma med deželno ekipo Furlanija-Jul. Krajina in reprezentanco Veneta, ki jo bodo odigrali poldne v Červinjanu, odpadejo srečanja prvenstva diletantov.

Standreška Juventina bo izkoristila ta premor za trening tekmo z Mošo, ki jo bodo odigrali dopoldne ob 10. uri na igrišču v Standrežu. Trener bo izkoristil to priliko za preizkušnjo nekaterih novih elementov, pa tudi vsi drugi igralci naj se zberejo pred tekmo na igrišču, ker jim bo nekaj treninga prav gotovo koristilo.

Tudi Sovodenjci bodo po vsej verjetnosti izkoristili ta premor za trening tekmo in so menda v ta namen v razgovorih tudi z ekipo iz Mirna.

ZA ISTRSKI ZIMSKI NOGOMETNI POKAL

Delamaris, Sidro in Koper izločeni

V polfinalu sami klubi hrvatske Istre

V nedeljskem povratnem kolu nogometnega tekmovanja za istrski zimski pokal, so vse enajstorice koprskega področja izpadle. Delamaris je izgubil na domačem igrišču z Bujami z 1:3. Gostje so si zagotovili zmago že v prvem delu igre, ko so zaradi slabe obrambne igre Izolčanov brez težav dosegli vodstvo s 3:0. V drugem delu igre je bil Delamaris v veliki premoči, toda razlike ni mogel več nadoknaditi. Ker so Buje zmagale tudi v prvem srečanju, je njihova uvrstitev v naslednje kolo povsem zaslužena.

Koper je nekoliko nesrečno izpadel. V povratnem srečanju s Pazinom je izgubil z 0:1. Ker se je prvo srečanje končalo z zmago Kopra s 3:2, je bilo treba igrati še dva podaljška. Tu so Koprčani odpovedali predvsem zaradi pomanjkanja izkušenj. V moštvu je nastopilo namreč kar pet rezervnih igralcev. Domačini so dosegli še dva zadetka in se tako uvrstili v naslednje kolo.

Zaradi nepotrebnega incidenta so izpadli igralci piranskega Sidra. Z drugim moštvom člana druge zvezne lige Istro so prav dobro zaigrali in dosegli vodstvo z 2:0. Vse je pričakovalo presenečenje, saj ni nihče računal, da bodo Pirančani ogrozili Istro na njenem igrišču. Pozneje je Istra zmanjšala razliko na 2:1 z zadetkom, ki naj bi po mnenju igralcev Sidra padel iz čiste offside pozicije. Zaradi ugovarjanja je sodnik izključil dva igralca Pirana, ostali pa so v znak protesta zapustili igrišče. Nobenega dvoma ni, da bo tekma registrirana s 3:0 p.f. v korist Istre. Z nešportnim ravnanjem si Pirančani najbrž niso samo zapravili zmage, ampak bodo občutili tudi dokajšnje disciplinske posledice. Igrišče namreč ni prostor, kjer bi razpravljali o pravilnih ali nepravilnih sodnikovih odločitvah. Za to je na razpolago redna pot pritožbe.

Razen Delamarisa, Sidra in Kopra je izpadel tudi dekanski Jadran, ki je odpovedal udeležbo. Tako bo nadaljnje tekmovanje za istrski zimski pokal potekalo samo med klubi hrvatske Istre: Bujami, Pazinom, Labinom in Istro B. Vsekakor slaba legitimacija za trenutno stanje v klubih koprskega področja.

TOTIP

1. —	prvi	1	1
	drugi	X	2
2. —	prvi	1	
	drugi	X	
3. —	prvi	1	
	drugi	2	
4. —	prvi	1	2
	drugi	2	1
5. —	prvi	1	2 X
	drugi	2	1 1
6. —	prvi	1	1
	drugi	X	2

Sneg na Tridentinskem

Pokrajinska Ustanova za turizem iz Tridenta nam sporoča stanje snega v vseh zimskošportnih središčih pokrajine. Podatki se nanašajo na 5. 2. 1964. Kjer podatki manjkajo, pomeni, da jih PUT za ta dan ni prejela. V vseh omenjenih krajih so številne žičnice, sedežnice, skilifti.

KRAJ	CM	KRAJ	CM
Andalo - Monte Paganella (1 ž; 2 t; 7 sl)	30/100	Passo del Tonale - Passo Paradiso (1 ž; 1 t)	—
Baselga di Pinè (2 sl)	—	Passo di Costalunga (1 v; 2 sl)	25
Campitello di Fassa - Col Rodella (4 v; 5 sl)	10/40	Passo Pian delle Fugazze (—)	—
Canazei alla Marmolada (1 ž; 4 v; 9 sl; 1 s)	10/60	Passo Pordoi (1 ž; 2 v)	40
Castello Tesino - Celado (1 sl)	—	Passo Rolle (1 v; 6 sl; 2 s)	45
Cavalese - Passo di Lavazè (8 sl)	—/20	Passo Sella (2 v)	40
Fai - Monte Paganella (2 ž; 4 sl)	—	Peio (1 ž; 3 sl)	30
Folgaria - Sommo Alto (1 v; 4 sl; 1 s)	25/55	Pinzolo (1 sl)	10
Lavarone - Vezzena (1 v; 3 sl)	30/40	Pozza di Fassa - Monte Buffaure (1 t; 3 sl)	10/40
Madonna di Campiglio (3 ž; 1 t; 2 v; 9 sl; 1 s)	30/100	Predazzo - Bellamonte (3 sl; 1 s)	15
Malè - Dimaro - Ossana (3 sl; 2 s)	—	Primiero (1 sl)	—
Malosco (1 sl)	10	San Giacomo di Brentonico (1 sl)	—
Moena - Passo San Pellegrino (1 v; 6 sl)	15/35	San Martino di Castrozza (1 ž; 1 t; 3 v; 5 sl; 2 s)	5/85
Molveno - Pradel (2 v)	5/15	Serrada - Dosso Martinella (1 t; 2 sl)	30/55
Monte Bondone (2 t; 5 v; 3 sl)	20/70	Vigo di Fassa - Ciampedie - Gardeccia (1 ž; 2 sl)	10/40
Passo del Broccon (2 sl)	—	Ziano - Panchià di Fiemme (2 sl)	—
Passo della Mendola - Monte Penegal (1 sl)	25/40		

ž — žičnica; t — telekabina; v — vlečnica; sl — skilift; s — skakalnica

SMEH

Leonid Andrejev:

O pol sedmih sem bil prepričan, da bo prišla in bilo mi je vražje prijetno. Površnik sem si bil zapel samo na vratu, da je plapolal v hladnem vetru, vendar nisem čutil mraza, ponosno sem dvignil glavo, študentovsko kapo s ščitnikom sem potisnil na tilnik; moške, ki so hodili mimo, sem gledal pokroviteljsko in drzno, a ženske izzivalno in prijazno: čeprav sem že štiri dni ljubil samo njo edino, sem bil še tako mlad in srce sem imel tako bogato, da nisem mogel biti povsem ravnodušen do drugih žensk. Hodil sem hitro, pogumno, frfotavo.

Četrt pred sedmo sem imel zapeta dva gumba na površniku in gledal sem samo še ženske, toda ne izzivalno in ne prijazno, ampak z gnusom. Želel sem si samo eno žensko, vse druge bi lahko odšle k hudiču: bile so mi samo zoprne, in čeprav so bile na prvi pogled podobne, so bili moji gibi negotovi, ostri in hitri.

Pet minut pred sedmo mi je postalo vroče.

Dve minuti pred sedmo me je mrazilo.

Točno ob sedmih sem bil prepričan, da ne bo prišla.

O pol devetih sem bil najnesrečnejše bitje na svetu. Vse gumbe na površniku sem imel zapete, ovratnik zavihan, kapo potegnjeno na pomodreli nos; zalisci, brki in trepalnice, vse je bilo belo od inja in zobje so mi rahlo šklepetali. Glede na to kako sem vlekel noge in po upognjenem hrbtu je bilo videti, da sem še dokaj krepak starec, ki se vrača z gostije v ubožnico.

A vsega tega je bila kriva — ona! O, prekleta... ne, ne smem: mogoče je niso pustili od doma, morda je bolna ali je celo umrla. Umrla! — a jaz jo preklinjam.

II.

— Tam bo tudi Jevgenija Nikolajevna, — mi je rekel tovariš, študent, ne da bi ob tem pomislil na karkoli: ni mogel vedeti, da sem čakal Jevgenijo Nikolajevno na mrazu minus sedem do osem in pol.

— Pa ja ne!... — sem odgovoril globokoumno, a iz srca se mi je iztrgalo: «O, hudičevka...»

Tam — to je bilo na zabavi pri Polozovih. Polozovi so ljudje, pri katerih še nisem bil, a bom nocoj.

— Signori! — sem veselo zaklical. — Danes je božič; danes se vsi zabavajo, pa se bomo tudi mi.

— Ampak kako? — se je nekdo oglasil.

— In kje? — je rekel drugi.

— Preoblekli se bomo in obiskali vse zabave, — sem odločil.

In oni, ti ravnodušni ljudje so se v resnici razveselili. Vzklikali so, se vrteli in peli. Zahvaljevali so se mi in preštevali drobiž v žepih. Čez pol ure smo že zbirali po mestu osamljence, otožne študente, da se nas je nabralo deset hudičev, veselo cepetajočih, in šli smo v brivnico — bila je obenem tudi gledališka garderoba — in jo napolnili z mrazom, mladostjo in smehom.

Potreboval sem nekaj mračnega, lepega, z dodatkom dostojanstvene žalosti. Rekel sem:

— Dajte mi kostum španskega plemiča.

Ampak plemič je moral biti pravi dolgin, ker sem se ves skril v njegovo obleko in se čutil v njej osamljenega kot v veliki prazni dvorani. Ko sem končno prišel iz nje, sem hotel nekaj drugega.

— Hočete klovna? Pisanega, s trakovi?

— Klovna! — sem prezirljivo vzkliknil.

— No, prav, pa razbojnika. Da vidite, kak klobuk in bodalo sodita zraven!

Bodalo! To se je skladalo z mojimi nameni. Žal razbojnik, katerega obleko so mi dali, ni bil polnoleten. Najbrž je bil kak paglavec osmih let. Njegov klobuk mi ni pokril niti temena, a iz žametnih hlač so me morali potegniti kot iz vreče. Paž tudi ni bil primeren, bil je progast kot tiger. Menih je imel luknjo pri luknji.

— Kaj je s tabo? Zamudili bomo! — so me spodbujali tovariši, ki so se že preoblekli.

Ostal je še poslednji kostum — ugledni Kitajec.

— Dajte Kitajca! — sem zamahnil z roko. In so mi dali Kitajca. Vrag naj ve, kaj je bilo to! Ne bom pripovedoval o kostumu samem. Molče bom prešel nekakšne idiotsko pisane škornje, ki so mi bili tesni, da sem jih obul samo na pol in sta mi preostali škornjici mahedrali kot dva nerazumljiva stranska dodatka. Zamolčal bom vijoličasto cunjo, ki mi je pokrivala glavo kot lasulja in bila pritrjena z nitmi za ušesi tako, da so mi ušesa štrlela kot netopirju.

In maska!

Bila je, lahko bi rekli, abstraktna fiziognomija. Imela je nos, oči, usta in vse to pravilno, na pravem mestu, toda na njej ni bilo nič človeškega. Človek ne more biti tako mrtev niti v krsti. Ni izražala ne žalosti ne veselja ne začudenja, prav ničesar ni izražala. Gledala je mirno in naravnost, da bi vas spravila v razpoloženje smeh. Moji tovariši so se valjali od smeha po divanih, padali so na stole in mahali z rokami.

— To bo najbolj originalna maska, — so trdili.

Malo je manjkalo, da nisem jokal, toda ko sem se pogledal v zrcalo, je prav tako malo manjkalo, da nisem prasnil v smeh. Res, to bo najbolj originalna maska.

— Nikakor ne bomo odložili mask, — so se tovariši dogovarjali med potjo. — Dajmo si častno besedo!

— Častna beseda! Častna beseda!...

III.

Resnično, bil sem najbolj originalna maska. Za menoj so šli ljudje v skupinah, me obračali, me potiskali, šcipali, a če sem se jezno obrnil k tem svojim preganjalcem, so se divje krohotali. Vso pot me je obdajalo in pritiskalo name gromovito krohotanje, hodilo je za menoj in nisem se mogel izvleči iz tega vrtiljaka norega veselja. Zdaj pa zdaj je veselje prevzelo tudi mene: vpil sem, pel, plesal, in ves svet se je vrtel v mojih očeh, kot da bi bil pijan. A kako daleč je bil zame, ta svet! In kako osamljen sem bil pod to masko!

Končno so me pustili pri miru. Jezno in boječe, hudobno in nežno sem jo pogledal in rekel:

— To sem jaz.

Goste trepalnice so se dvignile počasi in začudeno, cel snop črnih žarkov se je razsul po meni in odgovoril mi je smeh, zvonek, vesel smeh, žareč kot poletno sonce.

— Da, to sem jaz. To sem jaz! — sem ponavljal in se smehljal. — Zakaj danes niste prišli?

Toda ona se je smejala. Veselo se je smejala.

— Koliko sem pretrpel! Kako mi je omedlevalo srce, — sem jo rotil in čakal, da bi mi odgovorila.

A ona se je smejala. Črni blesk v njenih očeh je ugasnil in vse bolj se je razplamtel smeh. To je bilo sonce, vroče sonce, neusmiljeno, hudobno.

— Kaj vam je?

— To ste vi? — je rekla in se poskušala obvladati. — Kako ste smešni!

Ramena so se mi povesila in glava sklonila, v vsej moji pojavi je bilo mnogo obupa. In medtem ko je ona gledala mlade vesele pare, ki so hiteli mimo naju in ji je na obrazu ugašala večerna rdečica smeha, sem jaz govoril:

— Ni lepo, da se smejete. Kaj za mojo smešno masko ne vidite živega človeka, ki trpi? Dal sem si jo na obraz samo zato, da bi vas videl. Zakaj niste prišli?

Hitro, z odgovorom na ljubih nasmejanih ustnicah, se je obrnila k meni — in spet jo je vso prevzel okruten smeh. Sopihajoč, skoro jokaje — svoj obraz je skrivala za čipkasti odišavljeni robček — je komaj izdavila:

— Poglejte... se, Odzadaj v ogledalu... Oh, kakšni ste!...

Mršil sem se, stiskal zobe od bolečine, obraz mi je postal leden, v njem ni bilo niti kaplje krvi, in se pogledal v zrcalo. Iz njega me je gledala idiotsko mirna, neomahujoče ravnodušna, nečloveško negibna fiziognomija. In... zasmejal sem se. Ko moj smeh še ni zamrl, ko je trepetal od jeze, ki se je razgorevala v meni, blazen od obupa, sem rekel, ne, skoro zavpil:

— Nikar se ne smejte!

Ko je utihnila, sem ji dalje šepetal o svoji ljubezni. Nikdar še nisem govoril tako dobro, ker še nikdar nisem tako močno ljubil. Pravil sem ji o mukah čakanja, o svojem srcu, v katerem je bilo vse ljubezen. In videl sem, kako so se ji povesile trepalnice in ji vrgle gosto senco na prebledela lica. Videl sem, kako se je skozi njihovo motno belino prebijal rdeč odsev ognja, ki se je bil razgorel, in kako se je gibčno telo brez volje sklonilo k meni. Bila je oblečena kot boginja noči, vsa skrivnostna, zavita v črne čipke kot v meglo, v lestenju draguljev-zvezd, bila je lepa kot pozabljene sanje iz daljnega otroštva. Govoril sem — solze so mi silile v oči in srce mi je veselo tolklo. Zagledal sem, končno sem zagledal, kako ji je nežen, žalosten nasmeh razprl ustnice in kako so se ji trepetaje dvignile trepalnice. Počasi, boječe, v brezkončnem zaupanju je obrnila k meni svojo glavico in...

Nisem še slišal takega smeha.

— Ne, ne, ne morem... — je skoro ječala in — z glavo vznak — znova prasnila v smeh, podoben šumenju slapa.

O, da bi mi bil dan vsaj za trenutek človeški obraz! Grizel sem si ustnice, čez moj pekoči obraz so mi tekle solze, a tista idiotska fiziognomija, na kateri je bilo vse pravilno, nos, oči in ustnice, me je gledala z neomajno ravnodušnostjo, ki je bila strašna v svojem nesmislu. In ko sem odhajal, rahlo šepajoč s pisanimi nogami, je k meni še dolgo prihajal zvonki smeh: kot da bi z velike višine padal srebrn slap vode in se veselo žuboreč razprševal na trdi skali.

IV.

Razpršil se je po vsej zaspani ulici in rušil nočno tišino z živahnimi, vznemirjenimi glasovi; šli smo domov in tovariš mi je govoril:

— Imel si kolosalen uspeh. Nikdar še nisem videl, da bi se tako smejali... Stoj, kaj delaš? Zakaj trgaš masko? Bratje, on je zmorel! Poglejte, trga svoj kostum! Joče!

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 in 94-63a — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst